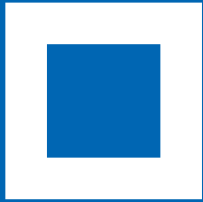

Orde van Architecten - Vlaamse Raad
Jaarverslag 2016

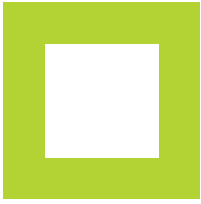
ORDE VAN ARCHITECTEN
VLAAMSE RAAD

Inhoud

Woord vooraf	3
De Orde van Architecten: taken en organisatie	5
Activiteitenverslag	19
De administratieve werking van de Vlaamse Raad	45
De kerncijfers voor 2016	60
Bijlagen	65
Colofon	95

Woord vooraf

Ook in 2016 gonsde het van de activiteit bij de Orde van Architecten - Vlaamse Raad. Ik wil dit woord vooraf dan ook graag starten met een welgemeend dankwoord aan alle mandatarissen en personeelsleden voor hun inzet en toewijding tijdens het voorbije jaar.

Op Batibouw, eind februari 2016, maakten we de resultaten bekend van het grootschalig onderzoek naar het aantal uren dat architecten besteden aan een bouwproject. De studie, gevoerd door de KU Leuven op initiatief van de Orde van Architecten - Vlaamse Raad, maakte duidelijk dat architecten te weinig verdienen in vergelijking met de effectieve werkuren die ze presteren. Deze boodschap werd uitgebreid opgepikt door de media. Met de resultaten van de studie in de zeilen, zal de Orde van Architecten - Vlaamse Raad samen met haar partners verder blijven ijveren voor de invoering van wettelijk vastgelegde ereloonbarema's.

In juli nam de Vlaamse Raad van de Orde van Architecten afscheid van de Koningstraat om haar intrek te nemen in de nieuwe, grotere kantoren in het prestigieuze Koninklijk Pakhuis op de site van Tour & Taxis, Brussel. De verhuis betekende meteen ook de start van een interne herstructurering van de administratieve diensten van de Vlaamse Raad en de provinciale raden om de dienstverlening te optimaliseren. Iets waar u zeer spoedig zeker en vast de positieve gevolgen van zal ondervinden.

Toekomstige bouwers en verbouwers trokken er het derde weekend van september weer op uit voor de alweer 17de editie van Mijn Huis Mijn Architect. 135 woonprojecten vertelden hun unieke verhaal. Centrale thema dit jaar was 'Creatief met ruimte – op het ritme van het leven', waarmee extra aandacht werd geschonken aan levenslang en aangepast wonen. Inmiddels maken we volop werk van een nieuwe editie.

Na 12 jaar onderhandelen, gesprekken en voorstellen lijkt de hervorming van de Orde van Architecten eindelijk in een definitieve plooi te vallen. Eind december 2016 werd een principeakkoord ondertekend op het kabinet van minister van Middenstand, Zelfstandigen, KMO's Willy Borsus. Zonder hindernissen en met de goodwill van alle betrokken partijen zullen we eind 2017, begin 2018 echt kunnen spreken van een Vlaamse Orde van Architecten. Een moment waar we heel hard naar uitkijken. We hopen dan ook dat de politiek snel volgt om dit akkoord om te zetten in wetgeving.

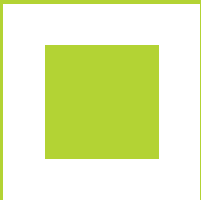
De hervorming van de Orde en het streven naar een correct ereloon voor elke architect worden samen met de herdefiniëring van de taak van de architect (de aanpassing van de wet van 1939), de drie grote thema's die de komende jaren zullen kleuren. Er liggen dus nog heel wat uitdagingen in het verschiet.

Ik wens u een boeiende lectuur.

Marnik Dehaen, voorzitter van de Vlaamse Raad van de Orde van Architecten.

De Orde van Architecten is een publiekrechtelijke instantie die in 1963 werd opgericht op initiatief van de wetgever. Om in België hun beroep te mogen uitoefenen, moeten architecten ingeschreven zijn op de tabel van de Orde of op de lijst van stagiairs. De Orde is er in de eerste plaats voor het openbaar belang.

De Orde van Architecten: taken en organisatie

■ De taken van de Orde

De hoofdpdracht van de Orde werd in de wet van 26 juni 1963 tot instelling van een Orde van Architecten als volgt vastgelegd:

“De Orde van Architecten heeft tot taak de voorschriften van de plichtenleer voor het beroep van architect te bepalen en ze te doen naleven. Zij houdt toezicht op de eer, de discretie en de waardigheid van de leden van de Orde in de uitoefening of naar aanleiding van de uitoefening van hun beroep. Zij doet aangifte bij de rechterlijke overheid van elke inbreuk op de wetten en reglementen tot bescherming van de titel en van het beroep van architect.”

De Orde van Architecten is wettelijk bevoegd voor het opstellen en het doen naleven van de deontologie* en voor alle zaken die verband houden met de toegang tot het beroep van architect in België.

De Orde ziet er met andere woorden op toe dat alle architecten, ook buitenlandse, die een bouwproject in België uitvoeren, zich houden aan de regels die zij opstelt. Desgewenst kan zij dat afdwingen door middel van sancties.

De Orde staat tevens moreel garant voor de hoge ethische en beroepsmatige kwalificatie van haar leden. Zij ziet toe op de kwaliteit van de opleiding en de prestaties van de architecten en waakt erover dat zij de culturele en architecturale waarden respecteren.

Gezien de sociaaleconomische evolutie sinds 1963 is de Orde nauw betrokken bij de bezinning over de toekomst van het beroep. In dat kader stelt de Orde zich tot doel erover te waken dat de onafhankelijkheid van de architect wordt gerespecteerd. Want ook in tijden van crisis is de Orde er om het openbaar belang te behartigen.

* Deontologie: de verzameling van gedragsregels waaraan men zich moet houden bij de uitoefening van het beroep.

□ De Orde en niet-architecten

De Orde van Architecten komt bij het uitvoeren van haar publieke opdracht niet alleen in contact met architecten en stagiairs, maar ook met andere personen en organisaties.

Zoals daar zijn:

- mandatarissen van de Orde van Architecten,
- eigen personeelsleden,
- architectuurstudenten,
- onderwijsinstellingen,
- culturele instellingen (Stad & Architectuur, Vlaams Architectuurinstituut, Archipel, Bozar, ...),
- het team Vlaams Bouwmeester,
- overheid (Vlaams, federaal, provincie, lokale besturen, ...),
- aannemers (Confederatie Bouw, Bouwunie, ...),
- bouwheren,
- beroepsorganisaties van architecten aan Vlaamse zijde (Architecten-Bouwers AB, Beroepsvereniging voor Architecten BVA, Netwerk Vlaamse Architecten NAV, Koninklijke Bouwmeesterskring West-Vlaanderen KBKW ...),
- consumentenorganisatie Test-Aankoop,
- andere ordes,
- andere organisaties zoals de brancheorganisatie van advies- en engineeringbureaus ORI, het Vlaamse Netwerk van Ondernemingen VOKA, de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen SERV, ...

In bepaalde, bij wet vastgelegde, omstandigheden, kan de bouwheer een beroep doen op de Orde.

- Hij kan bij de Orde terecht voor het verstrekken van een document dat bevestigt of een architect al dan niet is ingeschreven op een tabel of op de lijst van stagiairs (wet van 26 juni 1963, art. 17). Deze informatie vindt een bouwheer ook op de website van de Orde.
- Bij een betwisting over het bedrag van de erelonen kan de Orde op gezamenlijk verzoek van de architect en diens cliënt het bedrag vaststellen (wet van 26 juni 1963, art. 18). Op verzoek van de rechtbanken en hoven geeft de Orde advies omtrent de bepaling en het bedrag van de erelonen (wet van 26 juni 1963, art. 18).
- Artikel 7, §2 van het Koninklijk Besluit van 25 april 2007 betreffende de verplichte verzekering stelt dat de bouwheer de provinciale raad van de Orde kan vragen of een bepaalde architect de verzekeringsplicht naleeft.

Wie van oordeel is dat een architect de regels van de plichtenleer van zijn beroep met de voeten treedt, kan zich informeren of een klacht indienen bij de Orde van Architecten. Indien er ernstige aanwijzingen zijn, wordt de klacht via een wettelijk vastgelegde procedure onderzocht in de provinciale raad van de Orde waar de architect is ingeschreven op de tabel. De klager is geen partij in de zaak en kan dan ook niet tussenkomen in de tuchtprocedure. Via de tuchtprocedure kan een benadeelde partij ook geen schadevergoeding krijgen. Wie een schadeloosstelling wil voor het nadeel dat hem door de architect werd berokkend, moet zich tot de rechtbank wenden. De Orde kan en mag zich immers niet in de plaats stellen van de hoven en rechtbanken om de aansprakelijkheid van een architect of van eventuele andere in het bouwgebeuren betrokken partijen vast te stellen. Bouwheren winnen in een dergelijk geval het best het advies van een advocaat in.

□ De organisatie van de Orde

De Orde van Architecten is samengesteld uit een Nationale Raad, een Vlaamse en een Frans-/Duitstalige Raad, provinciale raden en raden van beroep. Om de mandaten in te vullen, worden driejaarlijks verkiezingen georganiseerd. De stemming is verplicht voor alle architecten die zijn ingeschreven op een tabel.

De verkiezingen gebeuren per provincie en hebben als resultaat dat de helft van de leden van de provinciale raad wordt vernieuwd. Uit deze groep wordt een afvaardiging gekozen voor de Nationale, de Vlaamse en de Frans-/Duitstalige Raad. Na de samenstelling van de Nationale Raad wordt binnen deze Raad een nieuwe voorzitter gekozen. Om de drie jaar is dat een architect van de andere taalgemeenschap.

De laatste verkiezingen vonden plaats op 16 oktober 2014. In 2017 worden er opnieuw verkiezingen georganiseerd.

□ De noodzakelijke hervorming van de Orde

Om te komen tot een betere dienstverlening voor de architecten dringt een hervorming van de Orde van Architecten zich op.

Sinds de oprichting van de Orde van Architecten, worden dossiers waarin een architect is betrokken, autonoom per provincie behandeld. Uit analyses is gebleken dat elke provincie haar eigen manier van evalueren en interpreteren hanteert. Daardoor bestaan er dikwijls grote verschillen in beoordeling en procedures. Taken, procedures en de beoordeling van dossiers mogen echter niet ad hoc lokaal worden aangepakt, maar moeten op een uniforme leest worden geschoeid om de rechtszekerheid en de gelijke – lees: eerlijke – behandeling van de betrokken architecten te bevorderen.

Bovendien staat de Nationale Raad te ver af van de lokale werking en heeft ze geen voeling met de lokale problematiek. Klachten over een gebrek aan dynamiek, een te logge structuur en een moeizame of zelfs onbestaande informatiedoorstroming waren en zijn legio. Ook de communautaire verschillen staan een goede werking in de weg. De cultuurverschillen tussen de gemeenschappen zijn groot: bouwstijl, manier van werken, bouwvoorschriften. Precies daarom zijn al heel wat bevoegdheden overgedragen naar de gewesten en gemeenschappen: onderwijs, cultuur, ruimtelijke ordening, ...

Gezien mandatarissen almaar wisselen, is het allesbehalve evident om voort te bouwen op het werk, de kennis en de ervaring van de voorgaande mandatarissen en zo de continuïteit van de werking te verzekeren. Nochtans moet snel, professioneel en efficiënt kunnen worden ingespeeld op de maatschappelijke evoluties waarmee de architect vandaag wordt geconfronteerd.

Krachten bundelen

Aan Vlaamse zijde voelden de provinciale raden een steeds grotere nood om ervaringen uit te wisselen, kennis en krachten te bundelen, om zo tot een snellere besluitvorming te komen en in heel Vlaanderen snel en op een eenvormige manier te kunnen handelen. De Vlaamse provinciale raden gingen steeds meer samenwerken, aanvankelijk op een informele, maar geleidelijk aan op een meer geformaliseerde manier. Aldus ontstond de Vlaamse Raad. Deze onderlinge samenwerking leidde tot een steeds grotere autonomie van beide taalvleugels, zowel de Frans-/Duitstalige als de Vlaamse.

Aan Vlaamse zijde koos men bewust voor een up-to-date marketingbeleid, HR-beleid en IT-beleid, en ook voor de oprichting van een juridische dienst. Dit laatste vooral omdat de materie waar de Orde dagelijks mee te maken krijgt, steeds meer juridisch van aard is. Een bewuste keuze was ook de uitbouw van een solide, centrale, competente administratie die de continuïteit moet waarborgen. Op 15 oktober 2005 keurde de Nationale Raad met quasi eenparigheid van stemmen een aantal afspraken goed als tussenstap naar een verdere, meer door-gedreven hervorming.

Orde van Architecten dient eigen wetsvoorstel in

Een hervorming van de Orde moet een eigen werking voor de Frans-/Duitstalige Raad en de Vlaamse Raad mogelijk maken. Maar daarvoor is het wachten op een aanpassing van de wet van 26 juni 1963, waarin rekening dient te worden gehouden met de evoluties op het terrein. Rond die aanpassing rezen al heel wat problemen. Zo raakte tijdens de vorige legislatuur van de Orde een wetsvoorstel tot hervorming niet tijdig klaar, en door de perikelen in de federale regering-Leterme 1 in 2008 was het onduidelijk hoe dit dossier verder zou verlopen. In 2009 werd het werk richting hervorming hervat door de nieuwe ploeg mandatarissen.

In 2012 raakte het dossier in een stroomversnelling. Het lag niet langer bij de minister van Middenstand, KMO's, Zelfstandigen en Landbouw Laruelle, maar werd overgeheveld naar de kabinetten van staatssecretaris voor Staatshervorming en Regie der Gebouwen Verherstraeten (CD&V), staatssecretaris voor Leefmilieu, Energie, Mobiliteit en Staatshervorming Wathelet (cdH) en eerste minister Di Rupo (PS). Ons dossier lag mee op de onderhandelingstafel bij de vorming van de regering-Di Rupo I en werd ook opgenomen in het regeerakkoord.

Er werd ons beloofd dat de hervorming/splitsing ten laatste afgerond zou worden tegen juli 2013. Dit bleek echter de zoveelste loze belofte te zijn. In een poging deze broodnodige hervormingen nieuw leven in te blazen in, diende de Orde van Architecten eind 2013 daarom een eigen wetsvoorstel in.

Laatste hoofdstuk in het hervormingsverhaal?

Echter, door de verkiezingen van 2014 en de verdeeldheid op politiek vlak, werden tot op heden geen verdere stappen gezet in de hervorming van de ordes in het algemeen. In 2014 bleek er, na de vorming van een nieuwe federale regering – welke duidelijke afspraken had gemaakt geen communautaire dossiers meer te behandelen binnen de komende legislatuur –, ook niet meteen een initiatief te ontstaan. Gezien een wettelijke hervorming van de Orde van Architecten echter essentieel is om de twee taalvleugels autonoom te laten werken binnen de bestaande context, kwam er opnieuw een initiatief, ditmaal vanuit 3 verschillende hoeken. Een eerste vanuit de N-VA, een tweede van de Hoge Raad voor Middenstand en een derde rechtstreeks vanuit het kabinet van minister van Middenstand, Zelfstandigen, KMO's, Landbouw en Maatschappelijke Integratie Borsus.

Na 12 jaar onderhandelen, gesprekken en voorstellen lijkt de hervorming van de Orde van Architecten in 2016 dan toch eindelijk in een definitieve fase te komen. In 2015 gaf minister Borsus het hervormingsverhaal een nieuwe impuls en ondanks de tegengestelde visies en belangen – Nederlandstaligen versus Franstaligen, Orde van Architecten versus beroepsfederaties – verliepen de gesprekken verrassend constructief. Wat betreft het federale luik kwam men zelfs tot een unaniem akkoord. Op dit moment werkt men aan de aanpassing van de bevoegdheden van de Orde. Het kabinet van minister Borsus heeft er vertrouwen in dat aan Nederlandstalige en Franstalige zijde de nodige toegevingen zullen worden gedaan en rekt op de goedkeuring van de Vlaamse Raad wanneer het voorstel op tafel zou komen te liggen. We hopen eind 2017 te kunnen spreken van een Vlaamse Orde van Architecten.

□ De Nationale Raad

De Nationale Raad is samengesteld uit twintig leden: tien leden afgevaardigd door de provinciale raden, tien leden benoemd door de koning. Zij worden aangeduid voor een periode van zes jaar. Om de drie jaar kiest de Nationale Raad onder zijn leden een voorzitter, een plaatsvervangend voorzitter, een secretaris en een adjunct-secretaris. Samen vormen zij het bureau van de Nationale Raad. De Nationale Raad kiest eveneens de voorzitters van de Franstalige en van de Nederlandstalige afdeling. De laatste jaren ligt het zwaartepunt van de werking steeds meer bij de taalvleugels.

De wettelijke taken van de Nationale Raad omvatten volgende zaken. Het:

- vertegenwoordigt de Orde,
- legt de voorschriften van de plichtenleer voor het architectenberoep vast,
- stelt het stagereglement op,
- kijkt toe op de toepassing van de deontologische regels en van het stagereglement,
- doet de overheden voorstellen aangaande wettelijke of bestuursrechtelijke maatregelen in verband met het beroep en brengt advies uit over alle kwesties inzake de uitoefening ervan,
- stelt de huishoudelijke reglementen van de raden van de Orde en van hun bureaus op,
- houdt toezicht op de activiteiten van de raden van de Orde en verzamelt hun uitspraken,
- staat in voor de administratieve afhandeling van de aanvragen van (buitenlandse) dienstverleners,
- treft alle maatregelen die nodig zijn voor de realisatie van het doel van de Orde,
- bekrachtigt de beslissingen van de taalvleugels.

□ De Vlaamse Raad

De Nationale Raad omvat twee taalvleugels, een Franstalige en een Nederlandstalige, die afzonderlijk of gezamenlijk kunnen beraadslagen. De Nederlandstalige afdeling van de Nationale Raad werd in 2006 herdoopt tot 'Vlaamse Raad'.

Deze Vlaamse Raad bestaat uit 10 leden, nl. 5 leden benoemd door de koning en 5 afgevaardigden van de Nederlandstalige provinciale raden. De 5 voorzitters van de Nederlandstalige provinciale raden wonen de vergaderingen bij, maar hebben geen stemrecht.

De provinciale raden verenigen zich binnen de Vlaamse Raad als beleidsvoorbereidend orgaan richting nieuwe structuur van de (hervormde) Orde.

Het doel van de Vlaamse Raad is te komen tot een efficiëntere werking, een overkoepelend en eenvormig beleid en een verdere professionalisering van de dienstverlening. De Vlaamse Raad bouwt daartoe o.a. een eigen personeelsbeleid, budget, visie, strategie, marketing en communicatiebeleid uit.

Voorlopig moeten de beslissingen van de Vlaamse Raad nog formeel worden bekrachtigd in de Nationale Raad. Na tussenkomst van de wetgever zou de Vlaamse Raad zelf ten volle de wettelijke bevoegdheden kunnen uitoefenen.

De vroegere raadscommissies en departementen werden in 2012 vervangen door werkgroepen van de Vlaamse Raad. Er zijn werkgroepen met een tijdelijk karakter, de beleidscommissies, die enkel bijeenkomen gedurende de periode dat een bepaalde problematiek zich stelt, en werkgroepen met een permanent karakter, de kamers, die omwille van hun taken een permanent karakter behoeven.

De beleidscommissies formuleren adviezen aan de Vlaamse Raad inzake interprovinciale persoonsgebonden dossiers en doen aan beleidsvoorbereidend werk. Op die manier ondersteunen de beleidscommissies de Vlaamse Raad in zijn taak als adviesorgaan op wetgevend en reglementair vlak. De adviezen worden al dan niet bekrachtigd door de Vlaamse Raad.

De kamers zijn beleidsuitvoerende commissies, die aan vertegenwoordiging doen voor de Vlaamse Raad, binnen een beleidskader dat vastgelegd werd door de Vlaamse Raad. Zij zijn bevoegd voor de communicatie naar externe partijen toe.

□ Missie van de Vlaamse Raad

Binnen de Vlaamse Raad is er een samenwerking van de vijf Nederlandstalige provinciale raden van de Orde van Architecten.

De Vlaamse provinciale raden van de Orde van Architecten waken over de kwalitatieve uitoefening van het beroep van architect met het oog op het openbaar belang, en dit in een steeds evoluerende maatschappelijke context.

De Vlaamse Raad ontwikkelt deontologische regels en bevordert de correcte naleving van het reglement van beroepsplichten, promoot en ontwikkelt een kwaliteitsvolle stage en permanente vorming, voorwaarden om het beroep van architect te mogen uitoefenen, signaleert knelpunten en doet beleidsvoorbereidend werk voor de overheden om het beroep mee te laten evolueren met de maatschappelijke context, sensibiliseert en informeert het grote publiek omtrent de meerwaarde van de architect in het bouwproces, ijvert voor de behartiging van de belangen van zowel bouwheer als architect en adviseert, bemiddelt en protesteert waar nodig.

Voorlopig moeten de standpunten van de Vlaamse Raad inzake de voorschriften van de plichtenleer, de organisatie van de stage en internationaal beleid nog formeel worden bekrachtigd in de Nationale Raad.

□ Structuur van de Vlaamse Raad

Lokaal niveau

■ De lokale werkingskernen (= provinciale raden)

Het Vlaamse en het Franstalige landsgedeelte telt elk vijf provinciale raden (= lokale werkingskernen), meestal met zetel in de provinciehoofdstad. Elke zetel beschikt over een aantal personeelsleden dat in verhouding is met het aantal architecten in de provincie.

Elke provinciale raad bestaat uit zeven effectieve leden en zeven plaatsvervangende leden alsook één of meerdere rechtskundige assessoren, die zijn verkozen voor een periode van zes jaar. Elke drie jaar kiest de provinciale raad onder zijn leden een voorzitter, een ondervoorzitter en een secretaris. Samen met de rechtskundige assessor vormen zij het bureau. De provinciale raad kiest eveneens een afgevaardigde voor de Nationale Raad.

De provinciale raden hebben volgende bevoegdheden. Ze:

- houden de leden- en stagiair lijsten van de Orde bij,
- ontvangen en verstrekken de nodige documenten voor buitenlandse architecten en voor architecten die in het buitenland willen werken,
- leggen op gezamenlijk verzoek van partijen het bedrag van de erelonen vast,
- verzekeren de naleving van de plichtenleer van het beroep,
- waken over de eer, discretie en waardigheid van de leden van de Orde in de uitoefening van hun beroep,
- doen bij de gerechtelijke macht aangifte van alle inbreuken op de wetten en reglementen ter bescherming van de titel en het beroep van architect,
- Indien nodig leggen zij sancties op aan leden die hun wettelijke plichten verbonden aan het beroep niet naleven. In sommige gevallen geven zij advies omtrent de bepaling en het bedrag van de erelonen.

Wat betekent dit concreet voor de bouwheer?

Een architect kan geen stedenbouwkundige vergunning aanvragen zonder het vereiste visum van de provinciale raad (behalve in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest). Met dit visum geeft de Orde aan de bevoegde instanties aan dat de architect ingeschreven is bij de Orde en de deontologie naleeft. Dat geeft de bouwheer de zekerheid dat hij met een erkende architect te maken heeft.

■ De lokale werkingscellen

De huidige provinciale raden handelen als **lokale werkingskernen**. Zij blijven het rechtstreekse aanspreekpunt voor architecten en bouwheren.

In elke lokale werkingskern werken vijf **lokale werkingscellen** rond een bepaald thema: onderzoek, toegang tot het beroep, stage, taxatie, opvolging. Elk van deze cellen behandelt voor haar thema de individuele architect-gebonden dossiers

- **Lokale werkingscel ONDERZOEK / Bureau provinciale raad**
Ze onderzoekt, veelal ten gevolge van een klacht van een architect of een bouwheer, of een bepaalde architect zijn beroep uitoefent volgens de deontologische code. Als er voldoende ernstige aanwijzingen zijn dat dit niet het geval is, kan het dossier worden doorverwezen naar de tuchtraad.
- **Lokale werkingscel TOEGANG TOT HET BEROEP**
Ze bereidt inschrijvingen en weglatingen op de tabel voor, coördineert mutaties tussen de lokale werkingskernen, onderzoekt de statuten van vennootschappen, enz.

- **Lokale werkingscel STAGE**

Ze staat in voor de erkenning van het stagemeeesterschap, de aanvragen van stagiairs, behandeling van klachten van stagiairs of stagemeeesters, het stageplan, enz. Zij is eveneens verantwoordelijk voor de aanstelling van de stagecommissarissen die de stageplaatsen bezoeken en hun bevindingen rapporteren. De werkingscel stage gaat ook na of tijdens de stage alle aspecten van het beroep voldoende aan bod komen.

- **Lokale werkingscel TAXATIE**

Ze geeft raad en onderneemt verzoeningspogingen bij erelooengeschillen tussen architecten, of tussen de architect en de bouwheer. Als een minnelijke schikking niet haalbaar blijkt, kunnen de partijen – mits wederzijds akkoord – een taxatieprocedure starten. De partijen kunnen zich ook wenden tot een burgerlijke rechtbank. Deze laatste kan advies vragen aan de lokale werkingskern die voor de voorbereiding de lokale werkingscel taxatie aan het werk zet.

- **Lokale werkingscel OPVOLGING**

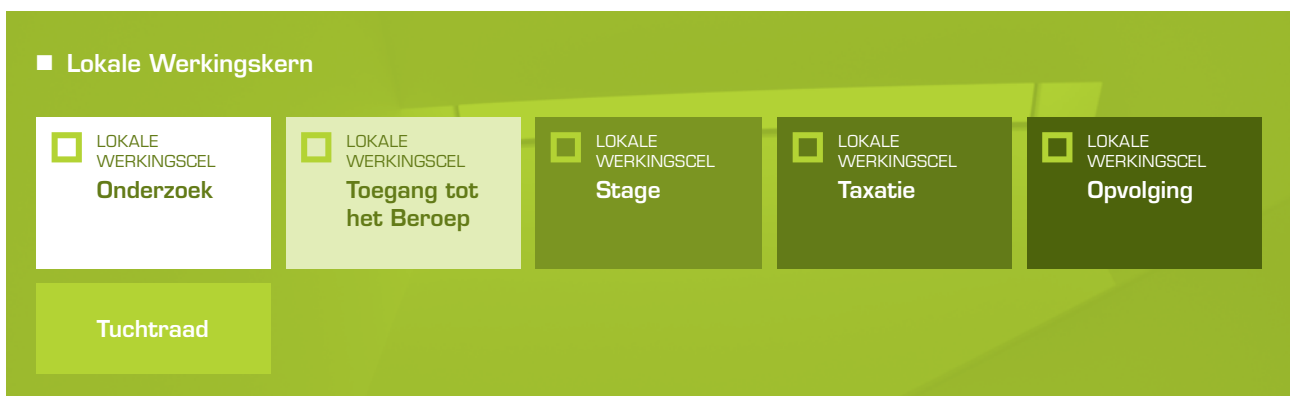
Ze behandelt dossiers waarbij een architectenopdracht door de bouwheer of de architect vroegtijdig wordt beëindigd. Als de architect wordt opgevolgd door een andere architect, controleert deze werkingscel of de opvolging volgens de regels gebeurt, dit ter bescherming van de aansprakelijkheid van de architecten in kwestie en van de belangen van de bouwheer. Als er nog geen architect is aangesteld om de opdracht verder te zetten, wordt erover gewaakt dat dit daadwerkelijk gebeurt. Zo niet, wordt er een klacht ingediend bij de procureur des Konings en de lokale overheden.

■ De tuchtraad

Elke lokale werkingskern heeft naast lokale werkingscellen ook een tuchtraad. Die bepaalt op basis van het dossier van de lokale werkingscel Onderzoek of een architect al dan niet inbreuken op de deontologie heeft begaan en veroordeelt desgevallend de architect tot een tuchtstraf.

De samenstelling van de tuchtraad kan verschillen per dossier. De leden van het bureau (onderzoeksorgaan) kunnen immers geen deel uitmaken van de tuchtraad die uitspraak doet in de onderzochte zaak. De assessor, die enkel een raadgevende stem heeft, kan zowel aanwezig zijn tijdens het onderzoek door het bureau als tijdens de behandeling van de zaak voor de tuchtraad.

Om het vereiste quorum in de tuchtraad te bereiken zal dus een beroep worden gedaan op de effectieve raadsleden die niet gezeteld hebben in het bureau waarin het voorbereidend onderzoek van desbetreffend tuchtdossier gevoerd werd, aangevuld met plaatsvervangende raadsleden, tot het vereiste quorum bereikt is.

Vlaams niveau

■ Beleidscommissies

Op Vlaams niveau bestaat de Orde van Architecten - Vlaamse Raad uit een aantal werkgroepen: de beleidscommissies en de kamers.

De beleidscommissies formuleren adviezen aan de Vlaamse Raad inzake interprovinciale persoonsgebonden dossiers en doen aan beleidsvoorbereidend werk. Op die manier ondersteunen de beleidscommissies de Vlaamse Raad in zijn taak als adviesorgaan op wetgevend en reglementair gebied. De adviezen worden al dan niet bekrachtigd door de Vlaamse Raad.

De beleidscommissies worden omwille van organisatorische redenen en omwille van de continuïteit in hun werking permanent geïnstalleerd maar zijn te beschouwen als werkgroepen met een tijdelijk karakter. De beleidscommissies worden pas geactiveerd wanneer hen een agenda wordt aangereikt.

In 2016 waren 5 beleidscommissies actief:

- **Beleidscommissie ONDERZOEK EN DEONTOLOGIE**
- **Beleidscommissie TOEGANG BEROEP**
- **Beleidscommissie OPVOLGING**
- **Beleidscommissie TAXATIE**
- **Beleidscommissie STAGE EN VORMING**

De beleidscommissies worden paritair samengesteld, d.w.z. met een afvaardiging vanuit elke provinciale raad. Naast een commissieafgevaardigde uit elke provincie, wordt er per beleidscommissie ook een commissieverantwoordelijke, een juridisch assessor, jurist (personeelslid Vlaamse Raad) en een beheerder (personeelslid Vlaamse Raad) aangesteld.

Elke lokale werkingscel behandelt voor haar thema de individuele, architectgebonden dossiers. Dossiers die extra aandacht vergen, die in de diverse provincies op een andere manier worden behandeld, of waarvoor nog geen eenduidige oplossing bestaat, worden doorverwezen naar de desbetreffende beleidscommissie. De beleidscommissies formuleren adviezen aan de Vlaamse Raad betreffende het beleid inzake persoonsgebonden dossiers (interprovinciale dossiers en vraagstukken) die aangereikt worden door de provinciale raden.

Elke beleidscommissie doet, binnen zijn respectievelijke bevoegdheid, beleidsvoorbereidend werk. De taak van de Vlaamse Raad als adviesorgaan op wetgevend en reglementair gebied wordt dus voorbereid door de beleidscommissies.

Naast deze 5 beleidscommissies kunnen, indien nodig, nog andere werkgroepen met een tijdelijk karakter opgericht worden door de Vlaamse Raad.

■ Kamers

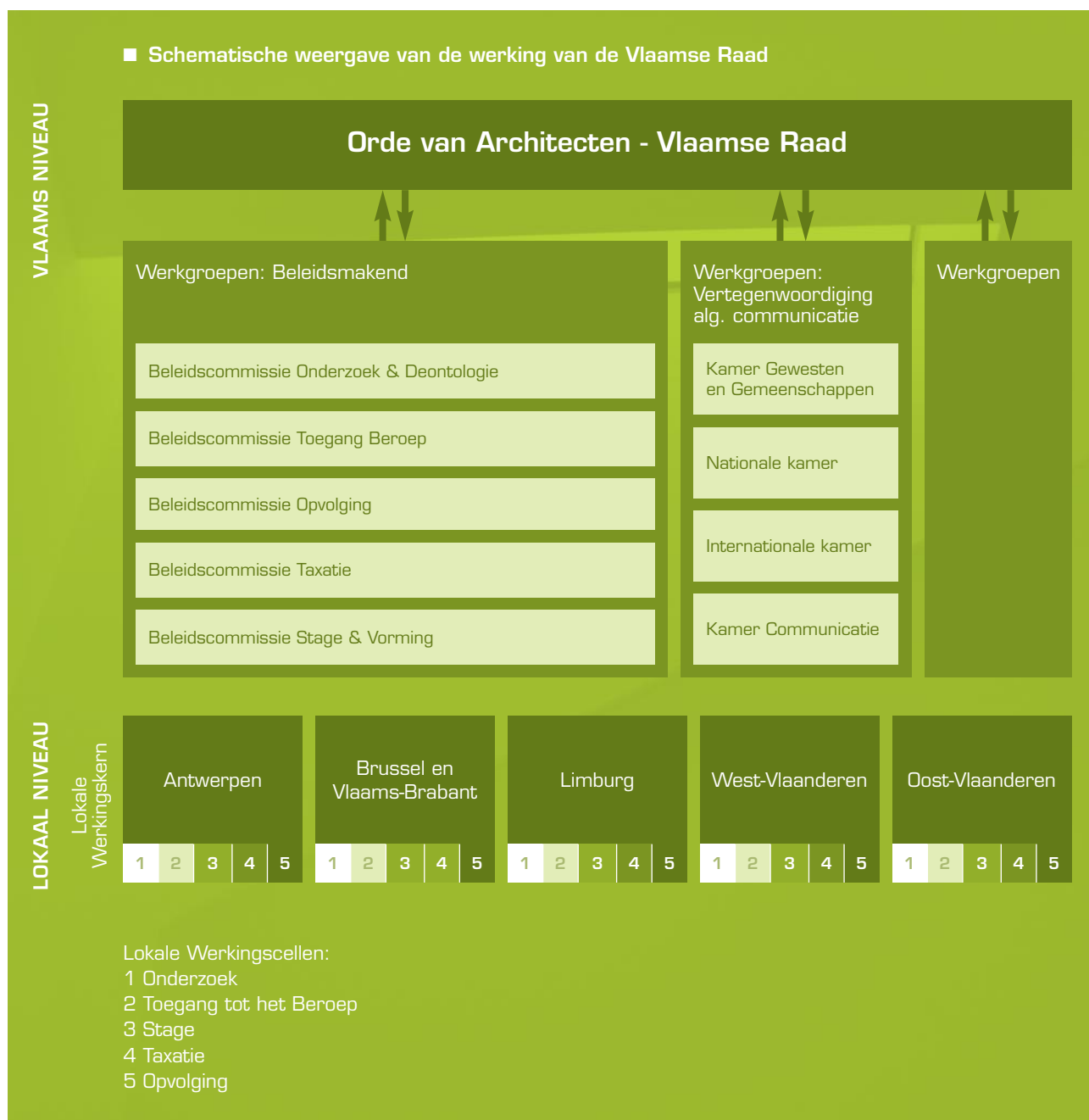
De kamers zijn de werkgroepen binnen de Orde van Architecten - Vlaamse Raad met een permanent karakter en behandelen thema's waarin architecten en/of de Orde belanghebbend zijn, of belang hebben bij vertegenwoordiging. Zij zijn bevoegd voor de communicatie naar externe partijen toe.

Zij bepalen zelf geen standpunten of visies maar handelen in overeenstemming met de visies die bepaald werden door de Vlaamse Raad.

Er zijn 4 kamers:

- Kamer GEWESTEN EN GEMEENSCHAPPEN (Vlaamse Gemeenschap en Brussels Hoofdstedelijk Gewest)
- NATIONALE kamer
- INTERNATIONALE kamer
- Kamer COMMUNICATIE

De kamers zijn samengesteld uit een kamerverantwoordelijke, een kamerlid en een of meerdere personeelsleden (beheerders). Afhankelijk van de materie, kunnen zij bijgestaan worden door een jurist (personeelslid Vlaamse Raad).

□ De raad van beroep

Tegen een sententie (= vonnis) van de tuchtraad kan de betrokken architect en/of de Nationale Raad hoger beroep aantekenen. Het dossier krijgt dan een tweede lezing voor de raad van beroep.

De raad van beroep beschikt over volgende bevoegdheden:

- Het oordeelt over zaken waarvoor beroep is ingediend tegen beslissingen van de provinciale raden, met betrekking tot inschrijvingsaanvragen en tuchtzaken.
- Het oordeelt over aanvragen tot eerherstel betreffende de beslissingen tot schorsing of schrapping, die na een termijn van tenminste vijf jaar worden ingediend.

De raad van beroep is een orgaan van de Orde van Architecten. Er zijn er twee: één Nederlandstalige met zetel in Gent en één Franstalige met zetel in Luik. De raad van beroep behandelt enkel kwesties met betrekking tot architecten in verhouding tot de Orde en kan dus niet oordelen in geschillen tussen bouwheren en architecten.

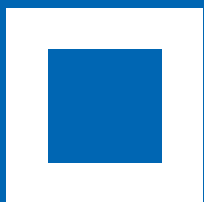
Elke raad van beroep is samengesteld uit drie raadsheren van het hof van beroep, benoemd door de koning, en uit drie architecten die bij loting zijn aangeduid onder de verkozen leden van de provinciale raden. Zij oefenen deze functie gedurende drie jaar uit.

De raad van beroep mag zeker niet worden verward met het hof van beroep. Deze laatste is de instantie van de rechterlijke macht die uitspraak doet over beroepen, ingesteld tegen vonnissen uitgesproken door de rechtbanken van eerste aanleg. Er zijn vijf hoven van beroep: in Brussel, Antwerpen, Gent, Luik en Bergen.

□ Het Hof van Cassatie

Tegen een sententie van de raad van beroep kan de architect en/of de Nationale Raad cassatieberoep aantekenen. In tegenstelling tot de tuchtraad en de raad van beroep behoort het Hof van Cassatie niet tot de structuur van de Orde. Het is het hoogste rechtscollege in ons land.

Activiteitenverslag

□ De beleidscommissies

Beleidscommissie Onderzoek en Deontologie

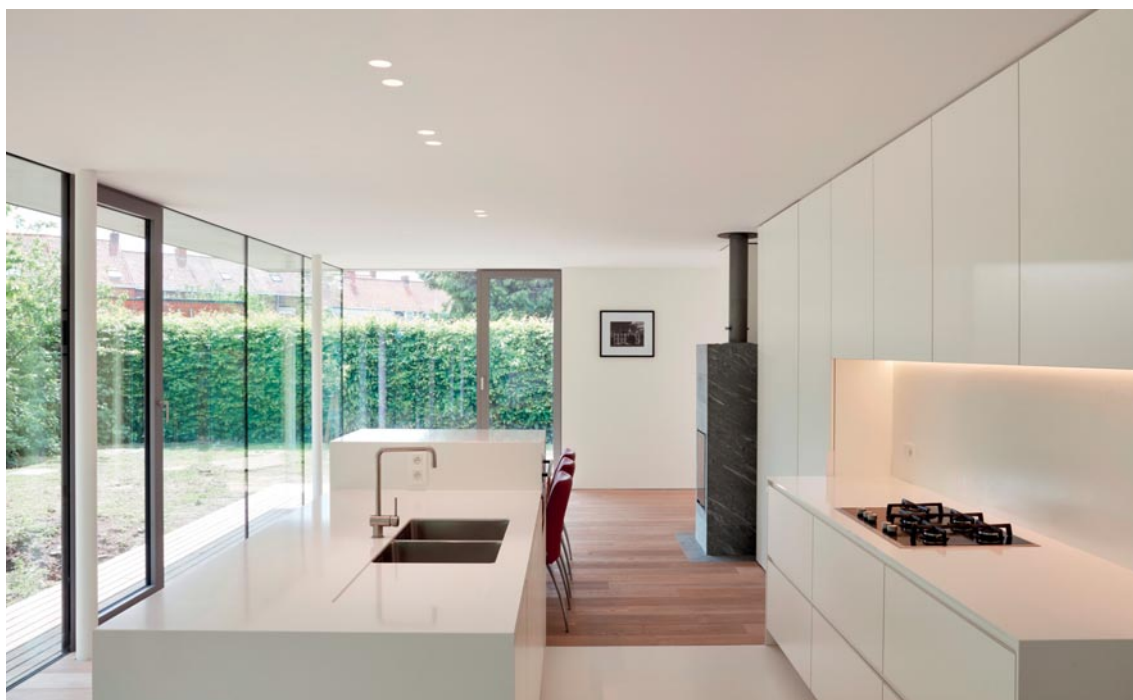
Deze beleidscommissie adviseert in interprovinciale persoonsgebonden dossiers inzake deontologie. De dossiers worden besproken en getoetst aan de wetgeving en deontologie. De beleidscommissie Onderzoek en Deontologie formuleert ook voorstellen om de bestaande regelgeving te verbeteren en de procedures bij onderzoek en deontologie in de verschillende provincies éénvormig te maken.

■ Werking 2016

- Opstellen van een draaiboek tucht, gaande van het binnenkomen van een klacht over het onderzoek door het bureau tot de uitvoering van de tuchtsanctie.
- Opstellen van typebrieven bij het draaiboek tucht.
- Uitwerken van uniforme procedure i.v.m. opvragen architectenovereenkomsten.

■ Doelstelling 2017

- Protocollen opstellen en uittesten voor 2018.
- De colleges voorbereiden op de werking 2018 – in het kader van de geplande hervorming.
- Hiaten in typebrieven aanvullen en deze brieven in de provinciale raden implementeren.
- Opmaken van een gedragscode en andere bijlages bij het nieuwe Huishoudelijk Reglement – in het kader van de geplande hervorming.

Beleidscommissie Toegang Beroep

De beleidscommissie Toegang Beroep heeft tot doel de persoonsgebonden en interprovinciale dossiers in verband met de toegang tot het beroep éénvormig af te stemmen wanneer de lokale werkingscellen niet zelfstandig tot een besluit komen of hun bevoegdheid het provinciale niveau overstijgt. De beleidscommissie toetst deze dossiers af aan de wetgeving en deontologie om vervolgens uniforme oplossingen aan te reiken.

■ Werking 2016

De beleidscommissie Toegang Beroep heeft in 2016 adviezen uitgebracht over:

- aanpassen van de deontologische categorieën: er werd een aanbeveling opgesteld en overgemaakt aan de Vlaamse Raad,
- aanbevelingen rechtspersonen niet ingeschreven op de tabel,
- aanbevelingen rechtspersonen ingeschreven op het tabel,
- voorstel tot aanpassing van het reglement van beroepsplichten betreffende vastgoedmakelaars en syndici,
- uitoefenen van het beroep van architect in bijberoep,
- architecten en projectontwikkeling.

Er werd een werkgroep gemoduleerde bijdragen opgericht teneinde na te gaan of er een systeem van gemoduleerde bijdragen kan opgezet worden welke rekening houdt met de omvang van de projecten uitgevoerd door elk architect.

- alle briefwisseling of vragen die haar werden gesteld omtrent onderwerpen die de werking van deze beleidscommissie aanbelangen,
- de verhouding tussen de uitoefening van het beroep van architect en het verrichten van handelsactiviteiten.

■ Doelstellingen 2017

- De omvorming van de beleidscommissie naar het College van Deskundigen Toegang Beroep bewerkstelligen.
- Opstellen van protocols die bepalen hoe inkomende stukken op een uniforme manier dienen behandeld te worden.
- Stroomlijnen van de verschillen tussen de provinciale raden.

Beleidscommissie Stage en Vorming

■ Werking in 2016

• Stagehervorming:

De voorziene stagehervorming onderscheidt twee profielen van architecten: zij de in eigen naam als opdrachthoudende architect kunnen optreden, en zij die taken van architect kunnen verrichten, doch niet onder eigen naam en verantwoordelijkheid. Dit impliceert een aanpassing van de wet van '39.

De aanpassingen die nodig zijn aan de wet van '39 worden onderzocht door een afzonderlijke werkgroep. Zodra deze werkgroep haar taak heeft volbracht, de nodige communicatie gevoerd heeft met de bevoegde minister en deze aanpassingen ontvankelijk blijken, zal de stagehervorming verder kunnen uitgewerkt worden middels een aangepaste reglementering.

In afwachting werd de verdere communicatie binnen het VPO (Vlaams Permanent Overleg) en het OBO (overleg tussen Orde, Beroepsverenigingen en Onderwijs) rond dit thema 'on hold' geplaatst.

- **Digitalisering van de stage:**

De digitalisering van de stage werd algemeen ingevoerd.

De stagedossiers worden overkoepelend digitaal beheerd voor alle Vlaamse provincies. Een screening met betrekking tot de correcte en efficiënte werking moet nog uitgevoerd worden. In het algemeen werd enkel het probleem met het inloggen via de eID-kaart gemeld.

- **Communicatie op VBO en OBO niveau:**

Deze communicatie werd na verloop van tijd 'on hold' geplaatst. Verder overleg wordt ingepland zodra de stagehervorming en aangepaste reglementering concrete uitvoering krijgen.

- **Organisatie van het stage-evenement:**

Op 4 locaties werd een stage-evenement georganiseerd.

Dit evenement blijkt nuttig, zo niet noodzakelijk, te zijn. Dit eerste contact met de laatstejaarsstudent en de (startende) stagiair biedt ons de mogelijkheid hen alle noodzakelijke informatie over te maken. Deze eerste kennismaking met de Orde van Architecten (personeel en mandatarissen) werkt voor de jonge collega's bovendien drempelverlagend, wat de efficiënte organisatie van de stage ten goede komt. Uit de diverse – overwegend positieve – reacties van deelnemers blijkt alvast veel enthousiasme voor deze evenementen.

- **Permanente Vorming:**

De verplichting tot permanente vorming werd wegens een afwijkende mening van de FAB, de Koninklijke Federatie van Architectenverenigingen van België (UWA - Union Wallonne des Architectes, BVA - Beroepsvereniging voor architecten, AriB - Architects in Brussels) 'on hold' geplaatst. De beleidscommissie probeert het overleg te deblokken door niet de verplichting maar eerder het stimuleren van permanente vorming tot doel te stellen.

- **Toepassing van het trajectboek:**

Het invoeren en toepassen van een trajectboek tijdens de stage werd als principe aanvaard. De provincie Limburg zal in deze een pioniersrol spelen en, na evaluatie, als referentiemodel dienen.

■ Doelstellingen voor 2017

Het hervormen van de beleidscommissie Stage naar een College van Deskundigen Stage in de aanloop naar de centralisatie van de algemene administratieve werking. De opvolging van de permante vorming maakt geen deel meer uit van het werkveld stage maar wordt overgeheveld naar beroepsuitoefening.

- **Centralisatie van het stagesecretariaat:**

De administratie van de stage wordt gecentraliseerd.

De beslissingsbevoegdheid als ook het toezicht op de stage blijft, in afwachting van de wettelijke hervorming van de Orde, nog steeds een provinciale materie (conform de huidige wetgeving).

Door het centraliseren van het stagesecretariaat is het mogelijk om de middelen van de Orde efficiënter aan te wenden. Daarnaast wordt de opvolging van de stage dusdanig georganiseerd dat een vlotte overgang naar de nieuwe stagewerking (na de wettelijke hervorming) voorbereid is.

Het centraliseren van het stagesecretariaat is op dit ogenblik enkel een administratieve maatregel. Het begeleiden en beoordelen van de stage is immers een inhoudelijke taak die niet behoort tot de bevoegdheid van het stagesecretariaat maar tot deze van de provinciale stagecommissies (zoals voorzien in het stagereglement van 5 februari 1965).

- **Opmaak van nieuw stagereglement:**

De hervorming van de Orde van Architecten heeft belangrijke gevolgen voor de organisatie van de stage, die tot op vandaag behoort tot de provinciale bevoegdheden. In de toekomst zal de stage georganiseerd worden door de Vlaamse Raad van de Orde van Architecten.

De uitdaging in 2017 zal dus zijn om, na de hervorming van de Orde van Architecten (hopelijk in 2018), de taak van de provinciale stagecommissies over te dragen naar de Vlaamse Raad. Dit vraagt dan ook een aanpassing van het stagereglement van 5 februari 1965.

In de eerste plaats dient het stagereglement ingepast te worden in het voorstel tot wetwijziging van de Wet tot instelling van de Orde van Architecten van 26 juni 1963. Daarnaast dienen de, in het verleden vastgestelde, leemten in het stagereglement te worden aangevuld. Dit kan bijvoorbeeld door de aanbevelingen (van 26 juni 2015) op te nemen in het nieuwe stagereglement en te komen tot één tekst die de stagevoorschriften regelt. Het stagereglement moet daarenboven in overeenstemming worden gebracht met de huidige evoluties binnen de stage, en een éénduidige regelgeving vastleggen waarbij er minder ruimte is voor afwijkende interpretaties.

- **Hervorming van de stage:**

Gezien de nodige aanpassing van wetteksten zal de stagehervorming wellicht tijd vragen.

Om deze redenen is aangewezen het stagereglement aan te passen in verschillende stappen in overeenstemming met de geplande evolutie van de architectenwetgeving.

Beleidscommissie Taxatie

De beleidscommissie Taxatie komt tussen bij interprovinciale discussies over ereloongeschillen. De dossiers worden besproken en getoetst aan onderstaande wetgeving en deontologie.

Art. 18 van de Wet van 26 juni 1963 tot instelling van de Orde van Architecten:

De Raad van de Orde stelt op gezamenlijk verzoek van partijen het bedrag van de erelonen vast. Het geeft zijn advies over de wijze van samenstelling en over het bedrag van de erelonen:

- a) *op verzoek van de Hoven en Rechtbanken;*
- b) *ambtshalve, bij ernstige tekortkoming aan de beroepsplicht;*
- c) *ingeval van betwisting tussen partijen die aan de rechtsmacht van de Orde zijn onderworpen.*

Art. 28 van het Reglement van Beroepsplichten van 16 december 1983:

De architect kan de bevoegdheid van de provinciale raad waarvan hij afhangt niet afwijzen, wanneer om de tussenkomst van deze raad wordt verzocht door de opdrachtgever in toepassing van art. 18 van de Wet van 26 juni 1963.

De beleidscommissie Taxatie streeft ernaar om een éénvormige werking vast te leggen voor alle Vlaamse provincies.

■ Werking in 2016

- In 2016 kwam de beleidscommissie Taxatie één maal samen.
- Er waren geen interprovinciale dossiers inzake ereloongeschillen.
- Er waren geen vragen over het door de Vlaamse Raad goedgekeurde stappenplan taxatie.

■ Doelstellingen 2017

- Aanpassen van het bestaande stappenplan in functie van de nieuwe wetgeving die in aantocht is, werken aan de typebrieven, ...
- Eén à twee dossiers toetsen aan het stappenplan.

Beleidscommissie Opvolging

Soms beslist een architect of bouwheer om de samenwerking vroegtijdig te beëindigen. Dat kan op om het even welk moment gebeuren. Een bouwheer is echter wettelijk verplicht om in elke fase van zijn bouwproject een beroep te doen op een architect. Bij het beëindigen van de samenwerking moet de architect dan ook opgevolgd worden. Bij deze procedure wordt de ene architect ontheven van zijn taak en volgt een andere architect het bouwproject verder op.

De beleidscommissie Opvolging werd in het leven geroepen om de procedures inzake opvolging in de verschillende provincies éénvormig te maken. Zij geeft advies in interprovinciale opvolgingsdossiers waarbij de problematiek de provinciale werkingscellen overstijgt. De dossiers worden besproken en getoetst aan de wetgeving en deontologie. Deze beleidscommissie formuleert ook voorstellen om de bestaande regelgeving te verbeteren en streeft naar een gelijkvormige behandeling van opvolgingsdossiers door de provinciale werkingscellen.

■ Werking in 2016

Het gebeurt dat aan de opdracht van een architect voortijdig een einde gesteld wordt. Dit kan in onderling overleg met de opdrachtgever gebeuren, het gevolg zijn van een conflictsituatie, een tuchtsanctie of door overlijden van de architect. Wanneer de opdrachtgever voor een project verder een beroep doet, of moet doen, op een andere architect, zijn voor beide architecten de regels van art. 26 van de deontologie van toepassing. In het geval dat er voor het project een stedenbouwkundige vergunning werd aangevraagd, is de bouwheer wettelijk verplicht om verder een beroep te doen op een architect tot het einde der werken.

- De lokale/provinciale werkingscellen opvolging zagen er op toe dat enerzijds architecten zich confraterneel gedragen conform hun deontologie, en anderzijds dat de wettelijke verplichte betrokkenheid van een architect gegarandeerd was.
- In de beleidscommissie opvolging werden sommige provinciegrensoverschrijdende dossiers behandeld. Het betrof dossiers die bij hun behandeling bijkomende inlichtingen vereisten van de afgevaardigden van betreffende provincies.
- Uit bespreking van deze concrete dossiers en uit de meer algemene vragen en probleemstellingen die de leden vanuit hun provinciale werkingscellen naar voor brachten, probeerde de beleidscommissie te komen tot een eenvormige procedure, uniforme omschrijvingen, en zo meer.

■ Doelstellingen 2017

Nadat in het verleden vooral het stappenplan, dat thans zijn meerwaarde blijkt te bewijzen, op punt gesteld werd, zal het College van Deskundigen Opvolging zich het volgende werkingsjaar richten op volgende zaken:

- de voorbereiding nieuwe werking 2018 en digitaliseren van de werking,
- rekening houdend met de standpunten van de verschillende provinciale raden, komen tot een gemeenschappelijke en geactualiseerde invulling van het begrip 'bij opvolging over te dragen dossier',
- zin en onzin van het vragen naar bezwaren, rekening houdend met de thans geldende Europese rechtsregels,
- het uitwisselen van tips en methoden om de gemeenten en parketten te overtuigen om mee te werken aan de handhaving van de wettelijk verplichte medewerking van een architect.

□ Kamers

De kamers zijn de werkgroepen binnen de Orde van Architecten - Vlaamse Raad met een permanent karakter en behandelen thema's waarin architecten en/of de Orde belanghebbend is, of belang heeft bij vertegenwoordiging. Zij zijn bevoegd voor de communicatie naar externe partijen toe.

Zij bepalen zelf geen standpunten of visies, maar handelen in overeenstemming met de visies die bepaald werden door de Vlaamse Raad.

De kamers zijn samengesteld uit een kamerverantwoordelijke, een kamerlid en één of meerdere personeelsleden (beheerders). Afhankelijk van de materie, kunnen zij bijgestaan worden door een jurist (personeelslid Vlaamse Raad).

In de Orde van Architecten - Vlaamse Raad waren in 2016 vier kamers actief:

- **Kamer GEWESTEN EN GEMEENSCHAPPEN (Vlaams en Brussels Hoofdstedelijk Gewest)**
- **NATIONALE kamer**
- **INTERNATIONALE kamer**
- **Kamer COMMUNICATIE**

Kamer Gewesten en Gemeenschappen

Deze kamer bundelt verschillende gewest- en gemeenschapsmateries, en organiseert in dat kader het overleg met de beroepsverenigingen in Vlaanderen.

De kamer Gewesten en Gemeenschappen wordt steeds samengesteld uit de voorzitter (kamerverantwoordelijke) en ondervoorzitter (kamerlid) van de Vlaamse Raad, de secretaris-generaal en het hoofd van de juridische dienst.

Onder de kamer Gewesten en Gemeenschappen waren in 2016 twee werkgroepen actief, de Brusselse kamer en het Vlaams Permanent Overleg (VPO).

■ **Brusselse kamer**

De Brusselse kamer bespreekt alle voorstellen in te dienen bij de Brusselse regionale overheden aangaande wetgevende of reglementaire maatregelen voor het beroep van architect en verleent zijn advies over elke vraag in verband met de uitoefening ervan.

De taak van de Brusselse kamer bestaat er in het overleg – en dialoogplatform te zijn voor de regionale acties tussen de Brusselse architecten, de beroepsverenigingen en de Orde van Architecten.

Om zo goed mogelijk zijn taak en missies te verwezenlijken, is de Brusselse kamer samengesteld uit Franstalige en Nederlandstalige mandatarissen van de Orde en vertegenwoordigers van beroepsverenigingen die dit wensen.

In 2016 werden, op initiatief van de Brusselse kamer, de Brusselse gemeenten ingelicht over het feit dat de Orde bereid is de gemeenten te helpen bij het nagaan of architecten die een stedenbouwkundige aanvraag indienen, gerechtigd zijn het beroep van architect uit te oefenen (en dus ingeschreven zijn op één van de tabellen van de Orde). Dit om de onwettige uitoefening van het beroep zoveel mogelijk tegen te gaan.

In 2016 heeft de Brusselse kamer eveneens een nieuwe manier van werken aangenomen: op basis van de punten uit het memorandum (opgesteld door de Conseil francophone et germanophone de l'Ordre des Architectes de Belgique) naar aanleiding van de regionale, federale en Europese verkiezingen van 25 mei 2014), werden een aantal concrete thema's opgesteld om aan te kaarten bij de Brusselse overheden. De bedoeling was om met deze thema's naar de overheden te stappen, werkgroepen op te richten teneinde concrete oplossingen te vinden, en een dynamiek en constructieve dialoog op te starten.

Volgende lijst van aan te kaarten problematieken/onregelmatigheden werd aangenomen door de Brusselse kamer. Hiervoor werden verantwoordelijke coördinatoren aangeduid:

- **DBDMH** (Dienst voor Brandbestrijding en Dringende Medische Hulp van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest): verbetering van het administratief kader voor de behandeling van dossiers en het indienen van het DBDMH verslag mogelijk maken tot voor de aflevering van de stedenbouwkundige vergunning en hiervan geen voorwaarde meer maken ter vervolledigen van het dossier,
- **OPENBARE AANBESTEDINGEN**: de boodschap van de aanbevelingen blijven brengen bij de regionale en para-gewestelijke autoriteiten: Minister(s), BGHM (Brusselse Gewestelijke Huisvestingsmaatschappij), Woningfonds, GOMB (vastgoed: ondernemen en wonen in Brussel) ...,
- **BIM** (Brussels instituut voor milieubeheer) – Leefmilieu: het begeleiden van de invoering van de toenemende EPB wetgeving – Passief 2015 – EPB-software – duurzaam bouwen ...,
- **STEDENBOUW**: Stedenbouwkundige onzekerheden opheffen en de notie “geschikte indeling van de ruimte” objectiveren; her-actualiseren van het Brussels Wetboek van Ruimtelijke Ordening; nadenken over de termijnen van de procedure, de vertragingen ...; het administratief kader vervolledigen, een efficiënt systeem voorzien in geval van het niet respecteren van termijnen ...; het systeem van beroep bij de overheid herzien om het transparanter en efficiënter te maken ... (termijnen, bevestiging van de aanvankelijke beslissing in geval van het niet behandelen van het dossier ...); regionale uniformering: inhoud van de dossiers, dossierkosten, “online” vergunning ...; grondig nadenken om te komen tot vergunningen in 2 fases: een eerste stedenbouwkundige vergunning (afmetingen, programmeringstypologie, onderzoek, algemene karakteristieken, algemeen evacuatie- en indelingsprincipe ...) gevolgd door een architecturale vergunning die toelating geeft om “te bouwen” (technische elementen, EPB, brandbepalingen ...) – om te komen tot een 2-trapsvergunning (een soort ontwerpvergunning gevolgd door een uitvoeringsvergunning) dan over een “on/off” systeem.

■ Vlaams Permanent Overleg (VPO)

Het VPO is een overlegplatform tussen de Orde van Architecten - Vlaamse Raad en alle beroepsverenigingen (Architecten-Bouwers (AB), de Beroepsvereniging voor Architecten (BVA), Netwerk Architecten Vlaanderen (NAV) en Architects in Brussels (AriB)), opgericht op initiatief van de Orde van Architecten - Vlaamse Raad teneinde samen tot een gemeenschappelijke aanpak te kunnen komen – rond heel wat beroepsgebonden thema's – na een grondig overleg en toetsing met het beroepsveld en hun vertegenwoordigers.

Samenwerking zorgt ervoor dat al deze vertegenwoordigers van de architecten sterker staan en een gezamenlijk aanspreekpunt kunnen vormen voor bijvoorbeeld de politiek – waardoor de rechten en belangen van de architecten beter kunnen verdedigd worden.

In 2016 werden onder meer volgende onderwerpen besproken in het VPO:

- hervorming van de Orde van Architecten,
- verplichte verzekering voor alle bouwpartners,
- herziening van de wet van 20 februari 1939,
- aanpassing van het Reglement Beroepslichten,
- ereloonbarema's,
- uitspraak van het Hof van Cassatie inzake architectenopdrachten beperkt tot ruwbouw-winddicht.

Commissie Internationale Betrekkingen

Het overleg over internationale aangelegenheden gebeurt tweemaandelijks op nationaal niveau, in de commissie voor internationale betrekkingen waarin drie mandatarissen van de Cfg-OA en drie mandatarissen van de Vlaamse Raad zetelen.

De afvaardiging vanwege de Vlaamse Raad bestaat uit een kamerverantwoordelijke, kamerlid en een derde toegevoegd lid van de Vlaamse Raad.

Er zijn een paar internationale organisaties waar de Orde lid van is: de ACE (Architects' Council Europe) en ENACA (European Network of Architects' Competent Authorities).

De **ACE (Architects' Council Europe)** vertegenwoordigt het architectenberoep op Europees niveau.

De organisatie heeft intensieve contacten met de Europese Unie en doet actief aan lobbywerk. Een van de essentiële taken van de ACE houdt in dat de organisatie de ontwikkelingen op EU-niveau op de voet volgt. De ACE wil zo kunnen anticiperen op de elementen in het politieke beleid en de wetgeving van de Europese Unie, die een impact hebben op de architectuurpraktijk, de kwaliteit en de duurzaamheid van onze leefomgeving.

De werking van de ACE is georganiseerd rond een aantal thema's die elk ingedeeld zijn in verschillende werkgroepen. De Orde van Architecten volgt volgende thema's op:

- toegang tot het beroep (Access to the Profession)
- beroepspraktijk (Practice of the Profession)

ENACA (European Network of Architects' Competent Authorities) bestaat sinds 2007 en is een officiële instantie dat een netwerk creëert voor het uitwisselen van informatie betreffende de toegang tot het beroep in de verschillende Europese landen. Landen die beschikken over een Orde, Register of Kamer om de inschrijving van architecten wettelijk te regelen maken deel uit van ENACA, maar eveneens landen die nog niet over zulk systeem beschikken en zich op de hoogte wensen te stellen van de bestaande systemen.

ENACA vergadert drie keer per jaar, zowat de helft van de bevoegde autoriteiten voor architectuur in Europa zijn momenteel aangesloten.

Thema's die worden besproken binnen de vergaderingen:

- aanpassing van de Professional Qualifications Directive en de invoering ervan in de verschillende Europese landen,
- Europa moedigt studenten zo veel mogelijk aan om de stage in het buitenland te doen. Hoe zal dit praktisch georganiseerd worden? Wat met de controle van de stage? Hoe wordt toezicht gehouden op de stage-meesters?,
- de invoering van de Europese Professionele Kaart onder de vorm van een elektronisch certificaat om de uitwisseling van architecturale dienstverlening binnen de Europese Unie te versnellen en te vergemakkelijken.

■ EUROPESE RICHTLIJNEN DIE BELANGRIJK ZIJN VOOR HET ARCHITECTENBEROEP

RICHTLIJN BETREFFENDE BEROEPSKWALIFICATIES (PROFESSIONAL QUALIFICATIONS DIRECTIVE 2005/36/EC)

Uitvoering en evaluatie

De voorschriften met betrekking tot de beroepskwalificaties in de verschillende sectoren zijn sinds 2005 samengebracht in een enkele richtlijn. De Europese Commissie is verantwoordelijk voor het controleren van architectendiploma's. Wekelijks krijgt ze informatie over nieuwe diploma's en het leerplan waarop deze gebaseerd zijn. Elk diploma moet nagekeken worden zodat het voldoet aan de beroepskwalificatierichtlijn voordat het wordt opgenomen.

Een belangrijk punt is de duur van de architectuuropleiding. In de meeste landen bedraagt die vijf jaar, de richtlijn bepaalt een minimum van vier jaar. Na het voltooien van de studies moeten architecten een stageperiode in een architectuurpraktijk volbrengen. Die verschilt van land tot land. In sommige landen, zoals Italië, is een stage zelfs niet vereist. De meeste lidstaten zijn het erover eens dat architectuuropleidingen vijf jaar in beslag zouden moeten nemen. Ook in het UNESCO/UIA-akkoord werd vijf jaar studie vooropgesteld, aangevuld met minstens twee jaar beroepservaring.

Wat de migratiemogelijkheden van de houder van een architectuurdiploma betreft, zou de ACE graag zien dat artikel 1 van de beroepskwalificatierichtlijn correct wordt uitgevoerd. Dit artikel zegt dat "kwalificaties kunnen worden verworven in een of meer lidstaten". De pas afgestudeerde architect zou dus zonder problemen stage kunnen lopen in een ander EU-land.

In januari 2013, werd een rapport aanvaard door de IMCO-commissie (Interne Markt en Consumentenbescherming) van het Europees Parlement, dat als basis zal dienen voor het bereiken van een akkoord betreffende de herziening van deze richtlijn in het Europees Parlement, de Europese Commissie en de Europese Raad. Dit rapport lost zeker niet alle verwachtingen in van het beroep, maar de ACE maakt toch een positieve balans op.

Volgens dit rapport, zal de architecturale opleiding vanaf nu moeten bestaan uit:

- ofwel een totaal van minstens vijf voltijdse studiejaren (5 studiejaren + 0 stagejaren),
- ofwel ten minste vier voltijdse studiejaren vergezeld van een certificaat ten bewijze van de realisatie van twee stagejaren (4 studiejaren + 2 stagejaren).

Hoewel de ACE, samen met alle andere internationale architectuurinstanties (UIA, AEEA, ENHSA, ...) verdergaan met het verdedigen van een academische opleiding van een minimale duur van vijf jaar, aangevuld met twee jaar stage (5 studiejaren + 2 stagejaren) om automatisch erkend te worden in de andere lidstaten, vertegenwoordigen de voorstellen aangenomen door de IMCO-commissie een verbetering ten aanzien van de PQD-richtlijn van 2005 (4 studiejaren + 0 stagejaren).

Verder kunnen nog volgende positieve evoluties aangehaald worden:

- de gedeeltelijke toegang van het beroep van architect wordt uitgesloten,
- de creatie van een Europese Professionele Kaart onder de vorm van een elektronisch certificaat.

Deze nieuwe tool zal de procedures van erkenning van beroepskwalificaties (en beroepservaring in de zin van artikel 46) die gebeuren door de bevoegde instanties in eender welke lidstaat van de Unie versnellen en vergemakkelijken.

De voorgestelde aanpassing van de richtlijn betreffende beroepskwalificaties, vermeldt voor het eerst PPE (Professional Practice Experience) als mogelijk onderdeel van de zesjarige opleiding (5 jaar academische opleiding + één jaar beroepspraktijkervaring). Deze vermelding heeft aanleiding gegeven tot de oprichting van de werkgroep "PPE + 2" binnen de ACE, die belast is met het preciseren van de doelstellingen en de inhoud van de professionele praktijkstage.

Besluit

Het resultaat van de hervorming van de PQD-richtlijn en stagejaren heeft tot hier toe als resultaat het volgende opgeleverd:

- 4 studiejaren plus 2 stagejaren of
- 5 studiejaren plus 0 stagejaren.

Er zal gewacht moeten worden tot de volgende besprekingen betreffende de hervorming van de PQD-richtlijn om verder te lobbyen voor het principe dat de ACE verdedigd, meer bepaald 5 studiejaren + 2 stagejaren. De ACE zal zijn argumentatie opnieuw moeten opstellen in het kader van de toekomstige herziening van de richtlijn.

RICHTLIJN BETREFFENDE DIENSTEN OP DE INTERNE MARKT (DIRECTIVE ON SERVICES IN THE INTERNAL MARKET 2006/123/EC)

Uitvoering en evaluatie

De dienstenrichtlijn en de beroepskwalificatierichtlijn hebben allebei betrekking op de opleiding en het dienstenverkeer van de architecten. De richtlijn betreffende beroepskwalificaties gaat over diploma's en andere beroepskwalificaties, terwijl de dienstenrichtlijn (aangenomen in 2006 om het vrije verkeer van diensten mogelijk te maken, inclusief die van architecten) onder andere voorziet in commerciële communicatie, administratieve samenwerking, verzekering, vergoedingsstructuren en gedragscodes.

De dienstenrichtlijn richt zich op:

- architecten die gevestigd zijn en 'diensten' aanbieden in een lidstaat,
- architecten die tijdelijke diensten aanbieden, bijvoorbeeld als zij betrokken zijn bij een project in een andere lidstaat.

Ze moeten zich houden aan de nationale regelgeving wat de openbare orde, de veiligheid, de gezondheid en het milieu betreft.

Elke lidstaat interpreteert de regels volgens de plaatselijke normen, wat soms onduidelijke situaties creëert. De implementatie van de dienstenrichtlijn heeft problemen veroorzaakt, deels vanwege het gebrek aan vertrouwen in de overdracht van diensten tussen de lidstaten. Het "interne marktsysteem" heeft dan weer zijn nut bewezen bij het vergemakkelijken van grensoverschrijdende dienstverlening waarbij vergunningen nodig zijn. Een ander punt van aandacht is de kwaliteit van de dienstverlening. De richtlijn stimuleert professionals om daarvoor gedragscodes te ontwikkelen.

Deze richtlijn is ook nuttig voor werknemers die willen werken in verschillende EU-landen, in lijn met de doelstellingen van Europa 2020 om het EU-potentieel voor groei en werkgelegenheid te maximaliseren. Een reeks van bijeenkomsten is gepland om te kijken naar manieren om een innovatieve interne markt op te zetten. De lidstaten zijn momenteel verwickeld in een wederzijdse evaluatie en in de beoordeling van de bepalingen van de richtlijn en de uitvoering ervan.

Hoewel veel van de voorgestelde deregulering gewenst is, moet men vermijden dat de architectuur in Europa op lange termijn zou degraderen. De druk om de concurrentie te promoten in de EU mag niet leiden tot de uitsluiting van belangrijke kwaliteits- en sociale overwegingen. Een reëel gevaar van deze richtlijn is dat architectenbureaus in handen kunnen komen van projectontwikkelaars of bouwbedrijven die geen gekwalificeerde architecten zijn. De beroepskwalificatierichtlijn biedt, vanuit het perspectief van de architecten, de beste waarborg voor de consument, de maatschappij en het milieu. Dit moet hand in hand gaan met de dienstenrichtlijn om een Europees kader te creëren voor het reguleren van de toegang tot het beroep en de gedragsregels van de dienstverlening.

RICHTLIJN VOOR OVERHEIDSOPDRACHTEN (PUBLIC PROCUREMENT DIRECTIVE 2004/18/EC) (DIENSTENRICHTLIJN)

Evaluatie en vooruitzichten voor herziening

Volgens de richtlijn moeten de lidstaten een aannemer selecteren hetzij op basis van de laagste prijs, hetzij op basis van de 'economisch meest voordelige' offerte. In 2009 koos twee derde van de lidstaten voor de laatste optie.

De autoriteiten worden ook aangemoedigd om ontwerpwedstrijden te organiseren, maar dit is geen wijdverbreide gewoonte. Van alle architectuurwedstrijden in Europa vindt 66% plaats in Frankrijk, in totaal tussen 1.100 en 1.300 per jaar. In Duitsland zijn er dat 150 tot 450, in Groot-Brittannië amper 4 tot 24 wedstrijden per jaar.

In heel Europa wordt 80% van de opdrachten voor werken toegekend via openbare procedures. De richtlijn laat het aan de lidstaten over om te beslissen of aparte aanbestedingen georganiseerd moeten worden voor de bouwwerkzaamheden, het ontwerp (architectuur) en de techniek (vooral bouw), of dat dit gebeurt via een enkele aanbesteding.

De Europese Commissie is begonnen met een evaluatie van deze richtlijn. Het nationaal niveau zal terug meer verantwoordelijkheid toebedeeld krijgen, maar dat zal niet inhouden dat de openbare aanbesteding zal plaatsvinden in een vacuüm zonder EU-beleid. In oktober 2010 werd een groenboek over het specifieke gebruik van overheidsopdrachten gelanceerd om een raadplegingprocedure te openen. Een tweede groenboek over de modernisering van de wetgeving met wetsvoorstellen verscheen in 2011.

Aangezien de dienstenrichtlijn de prijs als het belangrijkste criterium hanteert, dringt de vraag zich op of architecten die duurzaamheid vooropstellen, per se de goedkoopste zullen zijn.

Zo'n 60% van de overheidsopdrachten met betrekking tot architectuur worden gegund via een openbare procedure en 36% via niet-openbare procedures. Op dit moment wordt slechts 2% van de architecturale diensten gekozen via ontwerpwedstrijden. Veel van de kleinere architectenbureaus hebben omwille van het selectieproces moeite om toegang te krijgen tot overheidsopdrachten. Sommige overheden gebruiken de selectiecriteria van de overheidsopdrachtenrichtlijn – die bedoeld was om de procedure toegankelijker te maken – als een instrument om het aantal inschrijvingen te drukken. Veel autoriteiten eisen bijvoorbeeld een minimale financiële omzet voor de laatste vijf jaar, of een minimum aantal werknemers, waardoor 95% van de kleine, mogelijk meer innovatieve architectenbureaus de facto worden uitgesloten. Tegen de zomer van 2013 was de herziening van de dienstenrichtlijn rond. De Orde van Architecten ondersteunde de ACE-positie in dit laatste stadium door te lobbyen bij het Europees Parlement en de Europese Commissie betreffende de aanpassing van artikel 56, dat de selectiecriteria bepaalt.

De ACE heeft hierbij het belang benadrukt maatregelen te vermijden die 90% van de architecten uitsluiten van openbare aanbestedingen, meer bepaald kleine bureaus die niet voldoen aan de hoge financiële drempels, gelinkt aan de deelname aan een openbare aanbesteding. In haar antwoord op het wetsvoorstel en op het rapport aan de rapporteur, focust de tekst van de ACE zich op:

- het vergemakkelijken van de deelname van architectuurbureaus (KMO's) aan openbare aanbestedingen,
- het promoten van kwaliteitsvolle selectieprocedures en aanbestedingsprocedures,
- het garanderen dat met de specifieke aard van de intellectuele diensten rekening wordt gehouden.

De ACE ijvert er eveneens voor dat niet het ereloon als criterium bij uitstek zou gelden voor de toekenning van een aanbesteding, maar wel de kwaliteitsbeoordeling van de dienstverlening.

In een brief opgesteld door de Nationale Raad aan het Comité van de permanente vertegenwoordigers bij de Raad van de Europese Unie werd eveneens vermeld dat het wenselijk zou zijn dat bij openbare aanbestedingen in het kader van architecturale diensten de erelonen bepaald zouden worden door de aanbestedende overheid op basis van de uitoefening en doelstellingen van het welbepaalde marktsegment en dus geen deel zouden uitmaken van de toewijzingscriteria.

In februari 2014 werd het wettelijk pakket ter vereenvoudiging en modernisering van de Dienstenrichtlijn aangenomen door de Raad van de EU, gevolgd door goedkeuring door het Europees Parlement een maand eerder. De gewijzigde richtlijnen zullen leiden tot substantiële veranderingen in nationale wetgeving aangaande overheidsopdrachten en hun bepalingen moeten binnen twee jaar omgezet worden in nationale wetgeving.

De goedgekeurde gemoderniseerde Dienstenrichtlijn houdt onder andere in:

- de omschakeling (binnen 2 jaar) biedt de kans meer concurrentie en betere resultaten te creëren,
- lidstaten hebben een mogelijkheid de wetgeving aan te passen aan het maximum voordeel van onderdanen, ondernemers en aanbestedende overheden,
- de wetgever heeft erkent dat er een ernstig gebrek aan concurrentie is door het misbruik van selectiecriteria zoals bijv. omzet, aantal werknemers en focus op prijs in plaats van op kwaliteit.

ACE heeft aanbevelingen voor beste praktijken ontwikkeld voor de aanbesteding van architecturale diensten, met inbegrip van wedstrijden. De aanbevelingen behelzen zowel de omzetting als de toepassing van de nieuwe Richtlijnen.

De EU Dienstenrichtlijn 2014/24/EU werd gepubliceerd in het Officieel dagblad van de EU. De wetgeving is van kracht gegaan op 17 april 2014.

Op 24 september 2015 keurde de ministerraad, op initiatief van de eerste minister Charles Michel een voorontwerp van wet goed, dat de Europese richtlijnen inzake overheidsopdrachten in het Belgisch recht omzet.

Het voorontwerp zet naast deze richtlijn 2014/24/EU ook de richtlijn 2014/25/EU betreffende de speciale sectoren om en past de Belgische wetgeving aan.

Op 14 juli 2016 werd de wet van 17 juni 2016 inzake overheidsopdrachten (overheidsopdrachtenwet 2016) gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad. De overheidsopdrachtenwet 2016 zal binnen niet afzienbare tijd de overheidsopdrachtenwet van 15 juni 2006 integraal vervangen.

Voor de werkelijke inwerkingtreding van deze Overheidsopdrachtenwet 2016 is het wachten op een koninklijk besluit dat de datum van inwerkingtreding van deze nieuwe wet zal vaststellen. Minister Borsus verwacht dat al de besluiten in werking zullen of kunnen treden op 1 juli 2017. Er dient echter rekening gehouden te worden met een termijn van drie maanden tussen de datum van bekendmaking in het Staatsblad en de datum van de daadwerkelijke inwerkingtreding.

Bronnen: www.ejustice.just.fgov.be / www.presscenter.org / www.publicprocurement.be

■ ANDERE INTERNATIONALE ONTWIKKELINGEN

EU Actieplan Bouw 2020 (high level strategic forum on construction 2020 strategy)

Duurzame groei kan worden bewerkstelligd door het versterken van de competitiviteit van de Europese economie.

De bouwsector vertegenwoordigt 10% van de totale werkgelegenheid in de EU. Daarnaast heeft de sector een rechtstreekse impact op de levenskwaliteit van de burger, energie, klimaatverandering en het milieu.

In januari 2013 lanceerde de Europese Commissie een strategie voor de duurzame concurrentie in de bouw.

Vijf tijdelijke werkgroepen werden opgericht:

1. Stimulatie van investeringen in renovatie en innovatie
2. Vaardigheden en kwalificaties
3. Duurzaam gebruik van natuurlijke hulpbronnen
4. Interne markt, goederen en diensten
5. Internationale competitiviteit (in niet EU-landen)

Voor elk van deze werkgroepen werd door de ACE Board een gedelegeerde aangesteld die de belangen van de architect dient te behartigen. Deze gedelegeerden werken nauw samen met de ACE werkgroepen.

Kamer Communicatie

De kamer Communicatie heeft een uitgebreide taak. De drie pijlers waarop de werking rust zijn: sensibilisering, informatie en communicatie. Alle vormen en initiatieven van communicatie, zowel extern als intern, worden in deze kamer grondig besproken. Tot zijn bevoegdheden behoren tevens marketing en public-relations naar en met het ruime publiek, andere organisaties en de overheden.

■ Doelgroepen

Communicatie met alle doelgroepen is erg belangrijk. Bovendien moet de boodschap worden aangepast aan de specifieke noden van elke doelgroep. De kamer Communicatie gaat na op welke manier de Orde het best kan communiceren met haar doelgroepen.

- INTERN:
 - mandatarissen,
 - assessoren,
 - personeelsleden,
 - raden van beroep,
 - politieke instanties,
 - internationale organisaties,
 - beroepsverenigingen,
 - ...
- EXTERN:
 - (toekomstige) bouwheren,
 - (stagiair)-architecten,
 - advocaten,
 - studenten architectuur,
 - geïnteresseerden,
 - architectuurinstituten,
 - onderwijsinstellingen

Een goede communicatie met en het informeren van huidige en toekomstige bouwheren is essentieel. De Orde moet het openbaar belang dienen en bouwheren het nodige inzicht geven in de rol, de wettelijke taak en vooral de meerwaarde van een architect. Dit kan het beroep van architect én het algemeen belang (en dus ook de bouwheer) alleen maar ten goede komen.

Op elke beurs en bij elk contact met bouwheren komen we tot de vaststelling dat er nog tal van vragen, misverstanden en vooroordelen over het beroep van architect bestaan.

Misverstanden over de rol van de architect en het ereloon, maar ook vragen als: "hoe vind ik een architect, wat kan en moet een architect voor mij doen, wat mag ik wel en niet verwachten van een architect?" De kamer Communicatie wil daarom duidelijk informeren over het bouwen en verbouwen met een architect

Communicatie met de leden-architecten is vandaag belangrijker dan ooit. De Orde communiceerde te lang te weinig met haar leden, waardoor er een aantal architecten het idee kregen dat de Orde zich onvoldoende inzet voor de architect en het beroep in het algemeen.

De Orde is nochtans actief op vele terreinen en actief in alle aspecten van de beroepsuitoefening. Via uiteenlopende evenementen en projecten wordt getracht de communicatie met, en de betrokkenheid van, de leden te verbeteren.

■ Werking in 2016

Evenementen

De Orde organiseert zelf evenementen, verleent er steun aan of is er aanwezig.

- JONGE ARCHITECTEN AAN ZET

in opdracht van de sociale huisvestingsmaatschappij Diest-Uitbreiding, ter vervanging van twee feestzalen en een eengezinswoning.

De eerste fase van de wedstrijd (in 2015) bestond uit een anonieme kandidaatstelling met een conceptnota. 60 kandidaten namen de uitdaging aan. De vijf beste ideeën kwamen van: Ilse Christiaansen, Jessica Verbruggen - Marijke Driesen - Eline Van Herck, Elien Neyens - Artyom Kravtchenko, Pieter Schmook - Reinout Pieters, en Gert Verstraete. Zij dongen in 2016 verder mee naar de ontwerpopdracht.

Tijdens de ultieme jurering wees de jury Elien Neyens en Artyom Kravtchenko met hun concept "Trojka" aan als laureaten. Trojka, een Slavisch woord dat staat voor een door drie paarden getrokken kar of slee, refereert speels aan de afkomst van Artyom (geboren in Kazachstan), maar staat in deze context vooral voor woonkwaliteit, collectiviteit en duurzaamheid.

Voor meer informatie: www.jongearchitectenaanzet.be

- MIJN HUIS MIJN ARCHITECT

Voorstelling thema "Creatief met ruimte – Op het ritme van het leven"

Het hoofdthema van Mijn Huis Mijn Architect 2015 'Creatief met Ruimte' werd in 2016 doorgetrokken met als onderliggend thema 'Op het ritme van het leven'.

De manier waarop toekomstige bouwheren (willen) wonen, verandert in de loop der jaren. Jonge starters hebben andere noden en verlangens dan gezinnen met kinderen, singles, actieve zestigplussers of ouderen met een verminderde mobiliteit. Bovendien wordt de wooncultuur ook bepaald door diverse andere ontwikkelingen zoals demografie, mobiliteit, betaalbaarheid, ...

De architect krijgt de boeiende opgave om al die – soms conflicterende – tendensen te combineren tot een gepaste en toekomstbestendige woonoplossing. Om te tonen wat daarin mogelijk is, vond het jaarlijkse openhuizenweekend Mijn Huis Mijn Architect (georganiseerd door de Orde van Architecten - Vlaamse raad) in september 2016 plaats, onder het centrale thema 'Creatief met ruimte – Op het ritme van het leven'.

Het thema van Mijn Huis Mijn Architect 2016 werd aan de hand van een panelgesprek voorgesteld aan de pers, op 25 februari 2016 tijdens Batibouw.

Na een korte toelichting door Vincent Van Den Broecke (architect en voorzitter kamer Communicatie Orde van Architecten - Vlaamse Raad 2016) schoven experts Leo Van Broeck (Bogdan & Van Broeck Architects), Peter Lacoere (directeur projecten Stadsontwikkeling Gent) en moderator Koen Vansyngel (architectuurcriticus De Standaard) mee aan voor een gearmeerd panelgesprek. Op de tafel lagen thema's als aangepast wonen, anders denken over bouwen en de rol van de opdrachtgever in dit verhaal.

Mijn Huis Mijn Architect 2016

Toekomstige bouwers en verbouwers trokken er op 24 en 25 september 2016 weer massaal op uit voor Mijn Huis Mijn Architect. De 17de editie van het openhuizenweekend bracht 25.000 bezoekers op de been. Verdeeld over 135 projecten in Vlaanderen en Brussel toonden architecten een staaltje van hun kunnen, met ter plaatse tekst en uitleg, voor wie op zoek was naar een architect of bouwinspiratie. Centrale thema was 'Creatief met ruimte - Op het ritme van het leven'.

'Mijn Huis Mijn Architect' kon in 2016 niet alleen rekenen op 25.000 bezoekers, maar haalde ook volop de media. De 'free publicity' op radio, op tv en in kranten en tijdschriften was onbetaalbaar en droeg bij tot een positiever imago van de architect in Vlaanderen.

Net zoals in voorgaande jaren, werd in 2016 het inspiratieboek 'Mijn Huis Mijn Architect' gepubliceerd. Dit boek met alle deelnemende projecten bood een schat aan informatie over bouwen en verbouwen.

Voor meer informatie: www.mijnhuismijnarchitect.com

- **STAGE-EVENEMENT**

Op 27, 28 en 29 juni 2016 zakten tal van studenten, pas afgestudeerden, stagiairs en stagemeeesters af naar Brussel, Hasselt, Antwerpen en Gent voor het derde stage-evenement van de Orde van Architecten - Vlaamse Raad.

De aanwezigen konden er niet alleen kennismaken met de Orde en de algemene werking van stage, ook de laatste evoluties op het vlak van stage, digitalisering van de stage en de nakende hervorming van de stage en de permanente vorming kwamen aan bod. Na het informatieve gedeelte was er tijd om, bij een hapje en een drankje, te netwerken en ervaringen uit te wisselen.

- **STATEN-GENERAAL VLAAMSE RAAD**

Op vrijdag 2 september 2016 werd in de nieuwe kantoren van de Orde van Architecten - Vlaamse Raad, op de site van Tour & Taxis Brussel, de derde Staten-Generaal georganiseerd.

Tijdens deze bijeenkomst die, naar traditie, halverwege de mandaatperiode (2015-2017) plaatsvond, blikten mandatarissen, personeelsleden en juridische assessoren samen terug op het verleden en vooruit naar de toekomst.

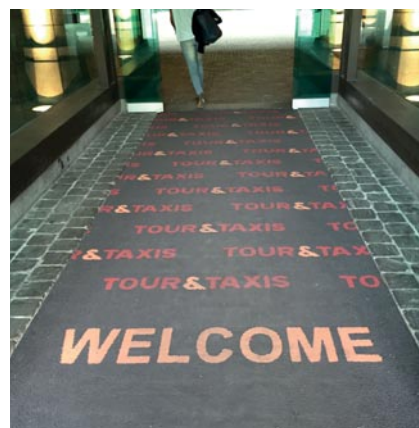
De beleidscommissies, kamer en werkgroepen werden uitgenodigd om een woordje uitleg te geven over de recente verwezenlijkingen en de doelstellingen voor de toekomst. Tevens werden er ook een aantal vraagstukken ter stemming voorgelegd.

In zijn welkomstwoord onderlijnde voorzitter Marnik Dehaen de vooruitgang die werd geboekt ten opzichte van 2013 (vorige Staten-Generaal). Met name op vlak van permanente vorming, tucht, hervorming stage, digitalisering en het statuut van de architect werden belangrijke stappen vooruit gezet. De hervorming van de Orde, een correct ereloon voor elke architect en een herdefiniëring van de taak van de architect (met name de aanpassing van de wet van 1939), worden de 3 centrale thema's voor de toekomst, aldus de voorzitter.

De Staten-Generaal werd vereerd met de komst van Tom Dalemans, sinds 2004 adviseur van huidig minister van Middenstand, Zelfstandigen, KMO's Willy Borsus. Hij gaf tekst en uitleg bij het huidige beleid en de doelstellingen van het kabinet Borsus.

- **VERHUIS ORDE VAN ARCHITECTEN - VLAAMSE RAAD**

Op 18 juli 2016 verdween de Vlaamse Raad definitief uit de Koningsstraat 144 te Brussel en nam het haar intrek in haar nieuwe kantoren in het Koninklijk Pakhuis op de site van Tour & Taxis te Brussel.

- **ANDERE EVENEMENTEN EN INITIATIEVEN GESTEUND DOOR DE ORDE**

Naast de bovenvermelde initiatieven steunde de Orde van Architecten - Vlaamse Raad in 2016 ook nog andere met architectuur gerelateerde initiatieven:

bis architectuurwedstrijd

Voor het achtste jaar op rij organiseerde bis haar architectuurwedstrijd.

Deze wedstrijd is sinds zijn ontstaan in 2009 tot een begrip uitgegroeid. In 2016 werd gekozen voor het thema 'Nieuwe architectuurconcepten die een antwoord bieden op de energie- en mobiliteitseisen'.

De Vlaamse Raad van de Orde van Architecten verleende opnieuw zijn ondersteuning aan deze wedstrijd.

Voor meer informatie: www.bisbeurs.be/nl/architectuurwedstrijd

Studentenverenigingen

De laatste jaren richten studentenverenigingen van architectuurscholen zich steeds vaker tot de Vlaamse Raad van de Orde van Architecten met de vraag tot ondersteuning van hun activiteiten. Gezien de Vlaamse Raad van de Orde van Architecten volop inzet op de toekomst, wilden we in 2016 graag op een positieve manier tegemoet komen aan deze groeiende vraag.

Daarom werd besloten om de Vlaamse studentenverenigingen in 2016 proactief te steunen met een financiële bijdrage.

Beurzen

Ook in 2016 was de Orde van Architecten aanwezig op de bouwbeurzen **Batibouw** (25 februari - 6 maart 2016, Brussel) en **bis** (8 - 16 oktober 2016, Gent), waar kandidaat (ver)bouwers terecht konden voor informatie over de samenwerking met een architect.

- **BATIBOUW**

Batibouw 2016 stond in het teken van de architect. Zo vond op vrijdag 26 februari de Dag van de Architect plaats met een extra vroege opening (8 tot 10 uur) exclusief voor architecten. Exposanten die iets extra te vertellen of aan te bieden aan architecten waren herkenbaar aan een Architectenlabel.

Primeur op onze stand op Batibouw 2016 was de Architectenlounge, een extra ruimte naast onze stand, bedoeld voor architecten. Hier vonden een aantal activiteiten plaats, waaronder twee persconferenties en gesprekken met ministers.

Net zoals de voorbijaande jaren konden kandidaat-bouwers op onze stand terecht voor antwoorden op hun (bouw)vragen, advies inwinnen over het werken met én de meerwaarde van de architect.

We konden rekenen op het bezoek van een aantal hooggeplaatste gasten. Zo hielden de ministers Turtelboom (Energie) en Borsus (Middenstand, Zelfstandigen, KMO's), staatssecretaris Tommelein (Bestrijding sociale fraude, Privacy) en Vlaams minister-president Bourgeois halt voor een kennismaking en onderhoudend gesprek.

Dit gaf ons de kans om enkele thema's onder de aandacht te brengen, zoals de vraag tot invoering van minimum ereloonbarema's voor architecten.

Ook federaal vicepremier, minister van Werk, Economie en Consumenten Peeters kwam langs op onze stand. Hij kreeg een duidelijk beeld van de toegenomen workload van de architect – treffend weergegeven door een stapel curverboxen (foto) – waarna het debat rondom de erelonen werd aangesneden.

Voorzitter Marnik Dehaen pleitte daarnaast ook voor een aanpassing van het wetsontwerp met betrekking tot de verplichte verzekering voor aannemers.

Met 5 ministeriële bezoeken, 2 persconferenties die zorgden voor een flinke dosis media-aandacht, en vooral veel volk op onze stand kon de Orde van Architecten - Vlaamse Raad terugblikken op een heel geslaagde deelname aan Batibouw 2016.

- BIS

Van 8 tot en met 16 oktober waaiden de deuren van Flanders Expo Gent open voor bis, Vlaanderen grootste en belangrijkste bouwbeurs. Net zoals alle voorgaande jaren stond de Vlaamse Raad van de Orde van Architecten ook nu weer klaar met info en advies voor elke toekomstige bouwer of verbouwer.

Potentiële bouwheren konden op de bis-beurs terecht op onze infostand in hal 1 voor allerhande vragen over het werken met een architect of een woordje uitleg over de Orde.

Op onze adviesstand in hal 2 konden bezoekers genieten van gratis en persoonlijk advies van een architect.

Wie meer inzicht wou hebben in de rol van architect en zijn meerwaarde, kon zich laten informeren tijdens één van onze infosessies in hal 2.

Elk lid van de Orde van Architecten - Vlaamse Raad ontving 6 vrijkaarten, ter waarde van elk 12 euro.

Voor meer informatie: www.bisbeurs.be

Publicaties

- JAARVERSLAG 2015

In 2016 realiseerde de kamer Communicatie het Jaarverslag 2015.

Voor meer informatie: www.architect.be/orde/jaarverslagen.php

- HET GEWICHT VAN DE ARCHITECTENOPDRACHT

Op 26 februari maakte de Orde van Architecten - Vlaamse Raad op Batibouw de resultaten bekend van het grootschalig onderzoek dat door de KU Leuven, op vraag van de Vlaamse Raad, werd gevoerd naar het aantal uren dat een architect besteedt aan een bouwproject.

Uit het onderzoek bleek duidelijk dat de workload van de architect in werkelijkheid een pak hoger ligt dan algemeen wordt aangenomen. Architecten vragen dan ook meer loon naar werk. Deze boodschap kwam uitgebreid aan bod in het VRT-journaal (foto) en werd opgepikt door heel wat geschreven en digitale pers.

Wat kost een architect? Om op deze vraag een gefundeerd antwoord te kunnen bieden, moeten we het antwoord kennen op een andere vraag: hoeveel uren besteedt de architect gemiddeld aan een bouwproject?

Met bovenstaande vraag als uitgangspunt voerde de faculteit architectuur, vakgroep mens en wetenschap en vakgroep management van de KU Leuven, op initiatief van de Orde van Architecten - Vlaamse Raad, een onderzoek uit naar architectenprestaties. Het onderzoeksteam van de KU Leuven, onder leiding van hoofddocent Johan Rutgeerts, wist in totaal 2001 bouwdoosiers te onderzoeken. Het team zorgde meteen ook voor een

Europese primeur, want nog nooit werd in Europa zulk een grootschalig onderzoek gevoerd naar architectenprestaties.

De studie resulteerde in een overzicht van het aantal geregistreerde uren per vierkante meter bebouwde oppervlakte, in functie van de bouwvorm (eengezinswoning, meergezinswoningen, sociale huisvesting, ...) en de grootte van het bouwbudget. Per categorie werd een onderscheid gemaakt tussen nieuwbouw en renovatie.

Meest opvallende conclusie die voortvloeide uit de studieresultaten is dat de workload, meer bepaald het aantal werkuren dat gespendeerd wordt aan een bouwproject, door de band genomen een stuk hoger ligt dan algemeen wordt aangenomen. En dat heeft natuurlijk een rechtstreekse impact op (de berekening van) het ereloon van de architect.

De Orde van Architecten zal deze studie dan ook aangrijpen om te ijveren voor de invoering van wettelijk vastgelegde minimumbarema's voor erelonen. Die invoering moet bijdragen tot een gezondere competitiviteit en voor een eerlijke vergoeding, rekening houdend met de aansprakelijkheden die architecten worden toebedeeld.

De studie kan geconsulteerd worden op www.architect.be

• DE ARCHITECT TEKENEND VOOR UW TOEKOMST

De Vlaamse Raad stelt op beurzen en andere gelegenheden vast dat bouwheren met een aantal steeds terugkerende vragen blijven zitten, zoals: "wanneer schakel ik best een architect in, wat kan een architect voor mij doen, hoe vind ik een architect, enz."

Kandidaat-bouwheren zijn vaak te weinig vertrouwd met het beroep, de wettelijke taak en de rol van een architect.

Daarnaast stellen ze zich vragen bij termen als EPB en veiligheidscoördinatie.

Daarom besloot de Orde van Architecten - Vlaamse Raad de brochure "De architect tekenend voor uw toekomst" op te stellen die op een laagdrempelige, eenvoudige manier een antwoord biedt op al deze en nog veel meer andere vragen. Het initiatief bleek een schot in de roos. Duizenden exemplaren werden sinds de lancering al uitgedeeld op beurzen en verstuurd naar gemeentebesturen. De digitale versie is beschikbaar op de website van de Vlaamse Raad www.architect.be

In 2016 werd de brochure opnieuw uitgebreid verdeeld op Batibouw en bis en werden de voorbereidingen aangevat voor een update tegen begin 2017.

Heeft u interesse in een aantal geprinte exemplaren van deze brochure? Stuur dan een mail naar vlaamse.raad@ordevanarchitecten.be.

Elektronische communicatiekanalen

- SOCIAL MEDIA

Sinds oktober 2015 beschikt de Orde van Architecten - Vlaamse Raad over een eigen Facebook-pagina, Twitteraccount en LinkedIn-pagina. Dankzij deze social media kunnen we op een efficiënte en snelle manier eigen nieuws brengen en direct en gepast reageren op allerhande (nieuws)berichten. Liken en sharen van berichten of opinies zorgt voor een organische verspreiding en genereert een grotere naambekendheid, wat imagoversterkend werkt. Een doordacht gebruik van social media leidt ook tot meer internetverkeer naar de website [architect.be](http://www.architect.be).

Volg ons op:

- ARCHIMAIL/ARCHIALERT

De Orde ontvangt dagelijks aanvragen van organisaties die hun evenementen, trainingen of andere nuttige informatie willen bekendmaken aan onze leden.

Deze informatie wordt gebundeld en samen met actueel nieuws in verband met het architectenberoep maandelijks doorgestuurd naar alle Vlaamse architecten via de elektronische nieuwsbrief Archimail. Nieuws en de activiteiten van de Orde worden eveneens via deze nieuwsbrief onder de leden verspreid.

Voor meer informatie: www.architect.be/architect/archimail.php

Korte nieuwsberichten of mededelingen die snel moeten worden verstuurd, worden verzonden via ArchiAlerts, later herdoopt tot 'De Orde informeert'.

- INSIDE OUT

Inside Out is een interne nieuwsbrief bestemd voor mandatarissen en personeel van de Orde van Architecten - Vlaamse Raad. Met Inside Out willen we beantwoorden aan de vraag naar meer transparantie en open communicatie binnen de Orde. Via de nieuwsbrief blijven personeel en mandatarissen maandelijks op de hoogte van wat er reilt en zeilt binnen onze organisatie.

- ARCHIJOBS

Ook in 2016 konden architecten en architect-stagiars vacatures met betrekking tot hun beroep raadplegen en plaatsen op de jobsite van de Vlaamse Raad van de Orde van Architecten, www.archijobs.be.

Voor meer informatie: www.archijobs.be

- WEBSITE

In 2016 verspreidde de Orde van Architecten - Vlaamse Raad natuurlijk ook informatie via haar website www.architect.be

■ Doelstellingen 2017

- Opmaak en invulling van een volledig nieuwe, meer gebruiksvriendelijke website, www.architect.be.
- Verder investeren in communicatie met bouwheren. In 2017 zal de Orde van Architecten - Vlaamse Raad opnieuw aanwezig zijn op Batibouw en de bis-beurs (met hier ook infosessies) en voor de eerste keer deelnemen aan Bouwinnovatie.
- Organisatie een nieuwe editie van het openhuizenweekend Mijn Huis Mijn Architect.
- Lanceren van de vernieuwde brochure 'De Architect tekenend voor uw toekomst'.
- De inhoud en opmaak verzorgen van diverse brochures en het Jaarverslag.
- Verdere uitbouw van onze social media-kanalen: Facebook, Twitter, LinkedIn en Instagram.
- Communicatie voeren rond de hervorming van de Orde en de verkiezingen.
- Uitwerken van een nieuwe missie/visie van de Orde van Architecten - Vlaamse Raad.
- Opzetten van samenwerkingsverbanden met externe partners binnen de architectuursector.
- Verder werken aan een positieve beeldvorming van de Orde van Architecten, zowel in de media als bij het grote publiek.
- Een vlotte en efficiënte interne communicatie faciliteren en bevorderen tussen de verschillende organen binnen de Orde.

De administratieve werking van de Vlaamse Raad

□ Administratie

De **secretaris-generaal** van de Vlaamse Raad rapporteert aan het bureau van de Vlaamse Raad, de Vlaamse Raad en de Nationale Raad. Hij stuurt het managementteam aan dat bestaat uit het hoofd van de Juridische dienst, het hoofd van de dienst Projecten, Communicatie & ICT en het hoofd dienst Human Resources. De secretaris-generaal heeft als taak de administratie te professionaliseren en te organiseren met als doel een optimale ondersteuning van het beleid en de continuïteit ervan te verzekeren.

Het takenpakket van de secretaris-generaal:

- algemene leiding over de administratie en haar verschillende afdelingen (juridische dienst, secretariaat, dienst Projecten, ICT en Communicatie, dienst Human Resources, financiële dienst en onthaal),
- beleidsbeslissingen van de raden van de Orde vertalen naar een praktische uitvoering,
- verantwoordelijke voor de opmaak van het budget, de budgetcontrole en het auditdossier, waarvoor hij beroep kan doen op de ondersteuning van de verantwoordelijke van de financiële dienst,
- aanwezigheid op vergaderingen: bureau Nationale Raad, bureau Vlaamse Raad, Nationale Raad en Vlaamse Raad,
- coördinatie van de externe contacten,
- professionalisering dienstverlening.

■ Basistaken administratie

- Een optimale administratieve ondersteuning bieden aan de mandatarissen, de verschillende werkgroepen, beleidscommissies en kamers.
- Het centraal beheer van informatie over alle mogelijke verschillende onderwerpen en de verslagen van de vergaderingen.
- De verwerking van informatie; het behandelen en verwerken van binnenkomende post en vragen van allerlei aard van externe organisaties.
- Het voorbereiden, bijwonen en notuleren van de vergaderingen van de bureaus en de vergaderingen van de Vlaamse Raad, beleidscommissies, werkgroepen en kamers.
- Het bijhouden en opvolgen van de takenlijst die voortvloeit uit beslissingen, genomen door de Vlaamse Raad; de betrokken mandatarissen en personeelsleden per e-mail hiervan op de hoogte stellen en het toezien op de uitvoering ervan.
- Het uitvoeren van genomen beslissingen (bv. het opstellen van brieven naar verschillende instanties, de opvolging van projecten, ...).
- De constante optimalisering van de vergaderstructuren en -regels voor het bewerkstelligen van een zo optimaal mogelijke informatiedoorstroming tussen alle niveaus: het bureau van de Vlaamse Raad, de Vlaamse Raad, de provinciale raden en de Nationale Raad.
- Het up-to-date houden van een digitale bibliotheek op extranet waar alle mandatarissen de interne verslagen kunnen raadplegen.
- De opmaak en het bijhouden van een globale kalender van de vergaderingen van alle beleidscommissies en kamers binnen de Vlaamse Raad.

Doelstellingen voor 2017

De nakende hervorming van de Orde voorbereiden en de gecentraliseerde administratieve werking uitbouwen en optimaliseren.

□ Juridische dienst

Werking in 2016

De Vlaamse Raad koos resoluut voor de uitbouw van een centrale juridische dienst. Rechtsmaterie (Europese recht met betrekking tot diensten, verzekeringsrecht, bouwrecht, ruimtelijk ordening, ...) die betrekking heeft op de architecten of de Orde van Architecten evolueert continu. Het juridische studiewerk is een heuse uitdaging. In 2016 werd dan ook al veel gerealiseerd.

Gangbare taken van de juridische dienst zijn:

- opvolgen van gerechtelijke procedures en het onderhouden van contacten met advocaten in dossiers betreffende onder andere de aanmatiging van de titel van architect en/of onrechtmatige uitoefening van het beroep van architect (i.e. stakingsvorderingen, aangiftes procureur des Konings, ...),
- opvolgen van gerechtelijke procedures en het onderhouden van contacten met advocaten en gerechtsdeurwaarders in dossiers van uitstaande betalingen van de bijdragen (opvolgen inningsprocedure),
- opvolgen van tuchtdossiers en tuchtsententies (Raad van Beroep of Hof van Cassatie, samenvattingen maken, ...),
- opvolgen van beslissingen van de provinciale raden tot inschrijving en weglating;
- updates van Archilex (databank met sententies) en anonimiseren van sententies;
- opvolgen van vennootschapsdossiers (nazicht van vennootschapsstatuten en contact met notarissen, boekhouders, ...),
- advies bij nazicht diploma's;
- juridisch opzoekwerk en studiewerk (deontologie, wetgeving, rechtspraak, rechtsleer),
- juridische bijstand en advies aan de provinciale raden, Vlaamse Raad, bureau Vlaamse Raad, Nationale Raad, kamers, beleidscommissies en werkgroepen,
- bijstand aan mandatarissen bij externe vergaderingen (ministeriële kabinetten, Interorden-vergadering, enz.),
- beleidsvoorbereidend werk en monitoren van wetgevende initiatieven die een verband kunnen houden met de sector (verplichte verzekering van de bouwpartners, wetgevende initiatieven inzake permanente vorming, Europese regelgeving rond dienstverrichtingen, beroepskwalificaties, ...),
- verslaggeving, opvolgen en uitvoeren van beslissingen Vlaamse Raad, Nationale Raad, ...,
- het organiseren en coördineren van de beleidscommissie Assessoren,
- bijstand, advies en studiewerk in allerlei dossiers.

Doelstellingen voor 2017

- Studiewerk en advies rond Belgische en Europese regelgeving (bv. Europese privacy-verordening).
- Juridische begeleiding bij de nakende hervormingen (hervorming Orde, hervorming stage, hervorming tucht, aanpassingen van verzekeringen, uitwerking van protocollen, ...).
- Opleidingsmomenten verschaffen aan nieuwe mandatarissen met uiteenzetting van de wetgeving, reglementen en belangrijkste arresten en sententies.
- Meer digitalisering binnen de juridische dienst en juridische bijstand bij ontwikkeling van nieuwe software.
- Verder werken aan de uitbreiding van de juridische bibliotheek.
- Actualisering van Archilex en anonimiseren van rechtspraak.

□ Financiële dienst

Werking in 2016

Elke provinciale raad heeft een eigen budget dat goedgekeurd werd door de Vlaamse Raad en de Nationale Raad. Elke provincie staat in voor de bestellingen eigen aan de provinciale raad zoals catering voor de vergaderingen en kantoorbehoeften. Andere boekhoudkundige verwerkingen worden centraal door de Vlaamse Raad uitgevoerd en op analytische wijze toegewezen aan een provinciale raad.

De financiële dienst van de Vlaamse Raad staat in voor:

- investeringen en afschrijvingen,
- personeelskosten,
- presentiegelden mandatarissen,
- onkostennota's,
- de maandelijks terugkerende vaste kostenpatronen (zoals huur, telefoon, nutsvoorzieningen ...),
- boeken van allerlei voorzieningen,
- boeken van de bankverrichtingen,
- boeken van bijdragennota's.

De inkomsten van de Vlaamse Raad bestaan enkel uit de jaarlijkse bijdrage die iedere architect ingeschreven bij de Orde dient te betalen. Deze cyclus verloopt als volgt: van zodra de minister van Middenstand, Zelfstandigen en KMO's, Landbouw en Maatschappelijke Integratie het budget en het bedrag van de bijdragennota heeft goedgekeurd, gaan wij over tot verzoek tot betaling per e-mail. Iedere bijdragennota heeft een gestructureerde mededeling. Deze gestructureerde mededeling laat toe dat de betalingen automatisch geboekt worden door eenvoudige inlezing van het rekeninguittreksel van de bank.

Een driemaandelijks budgetcontrole wordt voorbereid door de financiële dienst die deze voorlegt aan de Vlaamse Raad.

Doelstellingen voor 2017

Het vereenvoudigen van de loonadministratie, het automatiseren van de budgetcontrole.

□ Dienst Human Resources

Werking in 2016

In februari 2016 besliste de Vlaamse Raad om ruimte te voorzien voor de realisatie van een HR-beleid en de consequente uitvoering ervan. Op die manier ontstond de nieuwe dienst Human Resources.

Om alle taken te vervullen in functie van het verwezenlijken van de missie en het maatschappelijk doel van de Orde van Architecten wordt een beroep gedaan – binnen de verschillende instanties van de Vlaamse Raad – op enerzijds personeel en anderzijds mandatarissen.

Om dit aanwezige menselijke kapitaal binnen de Orde optimaal te benutten, wordt ingezet op:

- een efficiënt personeelsbeleid,
- een ondersteunend mandatarissenbeleid.

zodat op een concrete manier kan bijgedragen worden aan de missie van de Orde van Architecten.

Een optimale wisselwerking tussen personeelsleden en mandatarissen is cruciaal om een doelgericht en positief beleid te kunnen voeren.

Binnen het personeelsbeleid en het ondersteunend mandatarissenbeleid worden een aantal pijlers gedefinieerd (zie verder).

Binnen elk van deze pijlers wordt een werking beoogd gebaseerd op volgende eigenschappen:

- 1) transparant (open en consequent),
- 2) helder (overzichtelijk en duidelijk),
- 3) motiverend: optimaal gebruik maken van de kwaliteiten van mensen en van hun gezamenlijke kracht (in teamverband).

Door het implementeren van een werking gebaseerd op bovenstaande eigenschappen, beogen we een werkingsklimaat dat leidt tot het geven van vertrouwen, ruimte en een juiste ondersteuning. Dit alles met als doel dat zowel personeel als mandatarissen de hen toegewezen taken naar eigen inzicht en op een correcte, gezonde en duurzame manier kunnen verwezenlijken.

Gezien het feit dat de dienst Human Resources een nieuw gegeven is binnen de Orde van Architecten - Vlaamse Raad, wordt binnen elk van de pijlers van het personeelsbeleid en ondersteunend mandatarissenbeleid, en binnen de verschillende pijlers onderling, prioriteiten bepaald.

Dit eerst en vooral om een kader te scheppen waarbinnen het mogelijk is conform bovenstaande definiëring te werken. Deze prioriteiten worden bepaald in overleg met het managementteam.

Uiteraard kunnen in de loop der tijd opdrachten worden bijgevoegd of geschrapt volgens de noden die zich voordoen.

De doelstelling van in te zetten op personeelsbeleid enerzijds en het bieden van een ondersteunende omkadering van/voor mandatarissen anderzijds, is het bewerkstelligen van een transparante, sterke en doeltreffende werking van de Orde van Architecten - Vlaamse Raad.

Op vlak van personeelsbeleid wordt gewerkt rond een aantal pijlers:

- 1) Organisatie: afbakenen/verduidelijken van functies, vereenvoudigen en efficiënter maken van procedures, toetsen aan bestaande reglementen (arbeidsreglement, huishoudelijk reglement, eventueel aanpassen arbeidscontracten), voorzien van werkmateriaal ...,
- 2) Competentiemanagement: aanwerving en selectie, opvolging en evaluatie (functioneringsgesprekken, ...), opleiding en begeleiding ...,
- 3) Personeelsadministratie en sociaal recht: arbeidsvoorwaarden, verloning en appreciatievormen, preventiebeleid ...

Binnen de dienst Human Resources werd er een personeelslid aangesteld als interne preventieadviseur. Deze persoon heeft de opleiding interne preventieadviseur niveau III gevolgd.

Daarnaast wordt aandacht geschonken aan een ondersteunende omkadering voor mandatarissen, startend met een open en transparante communicatie naar de mandatarissen toe op het vlak van de ontwikkelingen op organisatorisch en personeelsvlak, onder meer via de interne digitale nieuwsbrief Inside Out.

Doelstellingen voor 2017

Voor de pijler “organisatie”:

- Opstellen en implementeren van een werkingskader voor het op punt stellen van een gecentraliseerde administratieve werking.

Voor de pijler “competentiemanagement”:

- Het uitwerken en toepassen van een opleidingsbeleid gebaseerd op de noden van de medewerkers en de organisatie.
- Toepassen van het principe “juiste persoon op de juiste plaats” bij het centraliseren en herstructureren.

Voor de pijler “personeelsadministratie en sociaal recht”:

- Nieuw arbeidsreglement en arbeidsovereenkomsten e.d. opstellen/aanpassen in het kader van de visie van het human resourcesbeleid en in functie van de werking van de Orde van Architecten.
- Preventiebeleid: opstellen van een intern preventieplan.

Voor de ondersteunende omkadering van mandatarissen:

- Hoe kandidaten inhoudelijk sensibiliseren in functie van de verkiezingen?
- Hoe nieuwe verkozenen voorbereiden op hun mandaat binnen de Orde van Architecten (opleidingen, handovers ...).

□ ICT

Werking in 2016

De Orde ging in 2016 over tot de aanwerving van een interne ICT-deskundige om IT-outsourcing enerzijds te coördineren en anderzijds in te perken voor wat betreft de dagdagelijkse werking van de dienst.

- Door een wijziging bij de FOD Informatie-en Communicatietechnologie (Fedict) werd de Orde geconfronteerd met een falen van het digitaal visum- en stageplatform voor houders met een nieuwe eID (na 1 juli 2016). Dit vergde een doorgedreven herziening van de authenticatiemogelijkheden voor het digitaal platform en een overstap naar het CSAM-platform na een grondige analyse.
- Samenlopend met de verhuis van de Vlaamse Raad naar de nieuwe locatie te Tour & Taxis werd het IT-netwerk vernieuwd.
- Een nieuw pakket voor de opmaak en de verzending van de nieuwsbrieven werd ingevoerd.
- Een business analyse van de softwareomgeving bij de Orde van Architecten werd opgestart.

Doelstellingen voor 2017

- De business analyse van de software die van start ging in 2016 wordt afgerond, en de implementatie van de nieuwe softwarepakketten wordt gelanceerd ...
- In nauw overleg met het Departement Omgeving wordt er een link bewerkstelligd tussen het Omgevingsloket en de Orde van Architecten, teneinde nog steeds te kunnen optreden tegen de onrechtmatige uitoefening van het beroep van architect.
- De centralisering van administratieve diensten van de provinciale raden naar de zetel van de Vlaamse Raad zal eveneens extra IT-ondersteuning vergen.

□ Marketing en Communicatie

Werking in 2016

- Organisatie van de standen van de Orde op (bouw)beurzen; Batibouw (Brussel) en bis (Gent).
- Bijdrage in de organisatie van een aantal evenementen voor architecten en bouwheren, zoals Mijn Huis Mijn Architect en Jonge Architecten Aan Zet.
- Opmaak en uitgave van publicaties, zoals het Jaarverslag 2015 van de Orde van Architecten - Vlaamse Raad en de brochure 'Het gewicht van de architectenopdracht'.
- Opmaak van de maandelijkse elektronische nieuwsbrief van de Vlaamse Raad 'Archimail' die naar alle Vlaamse architecten verstuurd wordt.
- De maandelijkse nieuwsbrief Archimail, nieuwsflash 'ArchiAlert'/'de Orde informeert' een nieuwe identiteit geven en voorzien van een frisse, hedendaagse look.
- Maandelijks versturen van een interne nieuwsbrief 'Inside Out', bestemd voor personeel en mandatarissen.
- Webupdates, nieuws- en agenda-items, op www.architect.be.
- Up to date houden van de jobsite www.archijobs.be.
- Uitsturen van persberichten.
- Actief communiceren via sociale mediakanalen: Facebook, Twitter, LinkedIn.
- Communicatie verzorgen van het derde globale stage-evenement van de Vlaamse Raad op vier locaties in Vlaanderen.
- Organisatie en verslaggeving verzorgen van de vergaderingen van de kamer Communicatie.
- Sponsoring van diverse studentenverenigingen.
- Communicatie voeren rond de verhuis van de Vlaamse Raad naar de nieuwe locatie op de site van Tour & Taxis.
- Organisatie van een Staten-Generaal van de Vlaamse Raad van de Orde van Architecten.

Doelstellingen voor 2017

- Organisatie van de nieuwjaarsreceptie van de Vlaamse Raad met officiële inhuldiging van de nieuwe kantoren op Tour & Taxis.
- Opmaak en invulling van een vernieuwde, meer gebruiksvriendelijke versie van de huidige website www.architect.be.
- Verder investeren in communicatie met bouwheren; in 2017 zal de Orde van Architecten - Vlaamse Raad opnieuw aanwezig zijn op Batibouw en de bis-beurs en voor de eerste maal ook deelnemen aan Bouwinnovatie.
- Aanwezig zijn op Architect@Work 2017, het totaalevenement voor (interieur-)architecten.
- Organisatie van een nieuwe editie van het openhuizenweekend Mijn Huis Mijn Architect.
- De inhoud en opmaak verzorgen van het Jaarverslag 2016.
- Lanceren van de vernieuwde brochure 'De architect tekenend voor uw toekomst' voor bouwheren.
- Verdere uitbouw van onze social media-kanalen: Facebook, Twitter, LinkedIn en Instagram.
- Communicatie voeren rond de hervorming van de Orde en verkiezingen.
- Ondersteuning bieden aan initiatieven waarbij de taak en waarde van de architect in het bouwgebeuren positief naar buiten wordt gebracht.
- Verder werken aan een positievere beeldvorming van de Orde van Architecten, zowel in de media als bij het grote publiek.

□ Onthaal

Werking in 2016

De taken van de receptie zijn de volgende:

1. Eerste contactpunt

- Beantwoorden en doorsturen van binnenkomende telefoons.
- Administratieve behandeling en doorgeven van binnenkomende en uitgaande post.
- Beheer mailboxen.

2. Helpdesk

- Helpdesk digitaal visum en digitaal stageplatform: behandeling telefonische oproepen en e-mails.

3. Administratieve en logistieke ondersteuning

- Bestellen van kantoor materiaal en andere benodigdheden.
- Klaarzetten van de vergaderzalen en catering voorzien.
- Administratieve ondersteuning vergaderingen: opmaken aanwezigheidslijsten, invoeren van prestaties mandatarissen op basis van aanwezigheidslijsten.
- Kalenders vervolledigen met vergaderingen en aan- of afwezigheden personeelsleden.
- Administratieve ondersteuning in het kader van de bijdragen en voor de dienst Projecten, Communicatie & ICT.

Doelstellingen voor 2017

Een belangrijke doelstelling voor het onthaal in 2017 is het op punt stellen van een triagesysteem om op een zo efficiënt mogelijke wijze de externe informatievragen te behandelen door het invoeren van:

- aangepaste openingsuren in het kader van de bereikbaarheid,
- aangepaste communicatielijnen,
- opvolgen en beantwoorden van zo veel mogelijk vragen door de onthaalmedewerker (eerstelijns-ondersteuning).

□ Provinciale raden

Werking in 2016

De taken van de provinciale raden hangen samen met de dossiers van de architecten die ingeschreven zijn op de lijst van stagiairs en op de tabel van de provinciale raad. De provinciale secretariaten zijn het eerste aanspreekpunt voor de architecten, bouwheren, notarissen, ...

De dagelijkse taken van de medewerkers van de provinciale raden bestaan vooral in het voorbereiden van dossiers die ter behandeling komen te liggen op vergaderingen, het opmaken van verslagen, het opstellen van de briefwisseling met betrekking tot de genomen beslissingen, de ondersteuning van de activiteiten van de mandatarissen, het beantwoorden van vragen van bouwheren en architecten, de opvolging van de dossiers en de volledige administratie hierrond, alsook het verlenen van visa – alhoewel dit in 2013, met de komst van het digitale visum, grotendeels afgebouwd werd.

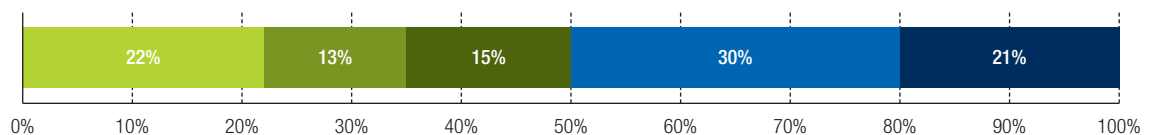
Hieronder vindt u een overzicht van cijfers met betrekking tot de activiteiten van de provinciale raden.

■ Visa

De Orde van Architecten - Vlaamse Raad lanceerde begin september 2012 het digitale visum voor architecten. In 2016 werden in totaal **40.681** visa verleend.

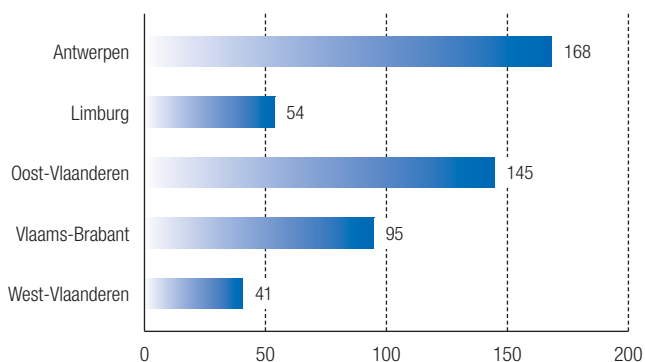
■ Aantal 'digitale' visa in 2016: 40.681

(spreiding per provincie)

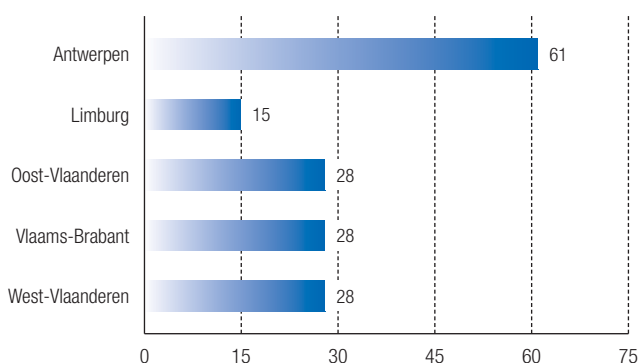

- Antwerpen (8.869)
- Vlaams-Brabant (5.256)
- Limburg (6.009)
- Oost-Vlaanderen (12.042)
- West-Vlaanderen (8.440)

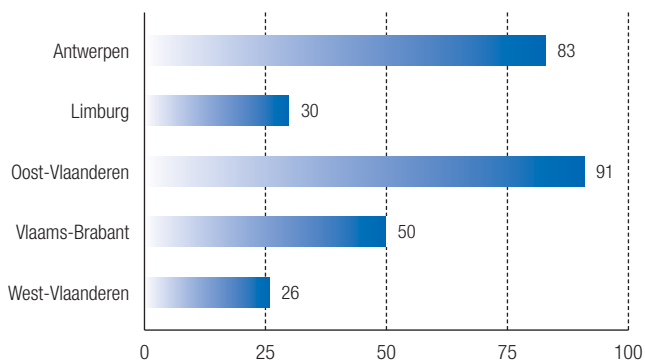
■ Aantal opnames tabel 2016
natuurlijke personen

■ Aantal opnames tabel 2016
rechtspersonen

■ Aantal weglatingen tabel 2016
natuurlijke personen

■ Tabel

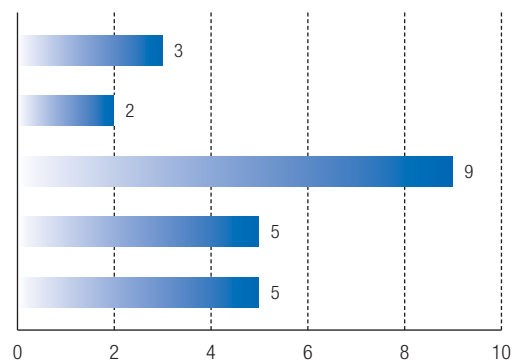
Ten gevolge van de Wet-Laruelle die in voege trad op 1 januari 2007, werd in de loop van de voorbije jaren een groeiend aantal architectenvennootschappen opgericht. De Wet-Laruelle mikte onder meer op een verbeterde bescherming van de bouwheer door architecten een verplichte verzekering beroepsaansprakelijkheid op te leggen. Bovendien konden deze laatsten zich via hun zogenaamde Laruelle-vennootschap als rechtspersoon inschrijven bij de Orde en zo hun aansprakelijkheid afschermen.

Hiernaast vindt u de cijfers per provincie voor wat betreft de opnames en weglatingen van architect natuurlijke personen en architect rechtspersonen op de tabel van de Orde van Architecten.

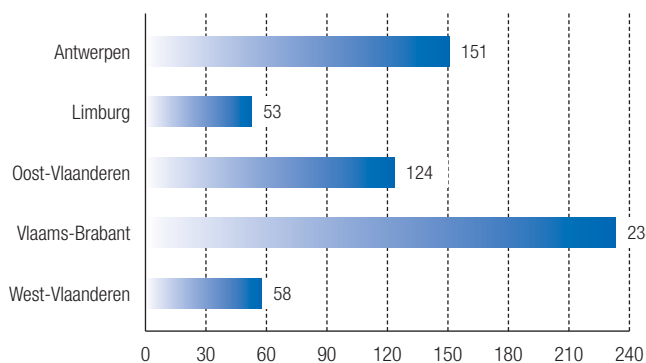
Onder de opnames worden verstaan: de eerste inschrijvingen op de tabel (voor natuurlijke personen gaat dit om de eerste inschrijvingen na stage of na vrijstelling stage), de mutaties vanuit een andere provincie en de herinschrijvingen.

Onder de weglatingen worden verstaan: de weglatingen van de tabel, de mutaties naar een andere provincie, de schrappingen en bij natuurlijke personen worden eveneens de overlijdens meegerekend.

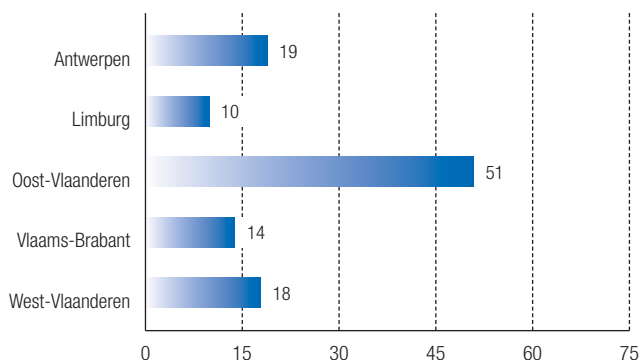
■ Aantal weglatingen tabel 2016
rechtspersonen

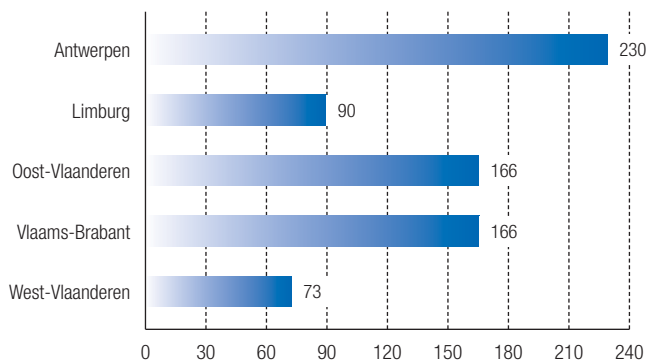
Aantal opnames lijst stagiars 2016

Aantal weglatingen lijst stagiars 2016

Aantal actieve stagemeesters 2016

Stage

Een afgestudeerde architect die het beroep wil uitoefenen moet eerst twee jaar stage volgen. De stagiair moet hiervoor de opname op de lijst van stagiairs aanvragen bij de provinciale raad waar kantoor van zijn stagemeester gevestigd is. Tijdens de stage kan de stagiair reeds opdrachten in eigen naam uitvoeren.

Ook in 2016 hebben opnieuw heel wat afgestudeerden de stap gezet om hun stage aan te vatten. Hieronder vindt u de cijfers terug met betrekking tot stagiairs in 2016: het aantal opnames op de lijst van de stagiairs en op de lijst van stagemeesters, en het aantal weglatingen van de lijst van stagiairs.

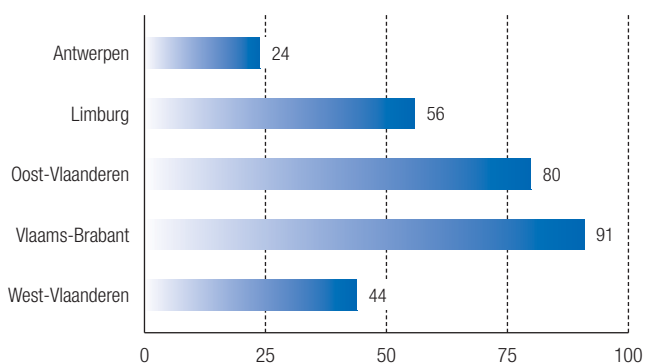
Onder opnames op de lijst van stagiairs wordt verstaan: de eerste inschrijvingen op de lijst van stagiairs, de mutaties van een stagiair vanuit een andere provincie en de hervattingen van de stages in 2016.

Onder weglatingen van de lijst van stagiairs wordt verstaan: de weglatingen van de lijst van stagiairs, stagiairs die hun stage voltooiden en nadien ingeschreven werden op de tabel, stagiairs die hun stage voltooiden maar nadien het beroep niet verder uitoefenden, de mutaties naar een andere provincie, de onderbrekingen van de stages en de schrappingen van de lijst van stagiairs.

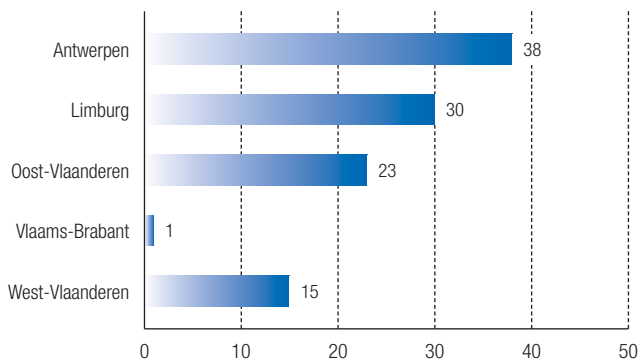
Een architect kan als stagemeester optreden zodra hij ten minste 10 jaar op de tabel van de Orde van Architecten is ingeschreven.

Aantal onderzoeken gevoerd door het bureau

Het aantal onderzoeken op basis van een klacht:

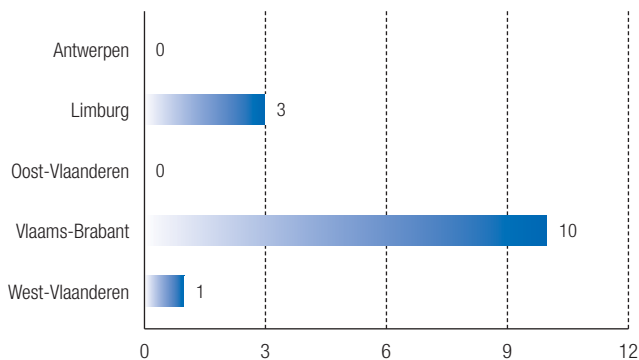

Het aantal ambtshalve onderzoeken:

Aantal dossiers doorverwezen naar de tuchtraad in 2016

Het respectievelijke aantal doorverwijzingen op basis van een klacht.

Tucht

Na onderzoek van klachten van bouwheren of andere betrokkenen is het mogelijk dat een architect in betichting gesteld wordt en voor de provinciale tuchtraad moet verschijnen. Er kan ook ambtshalve een onderzoek gestart worden.

De uitspraken die de provinciale raden kunnen doen zijn:

- vrijspraak,
- waarschuwing,
- afkeuring,
- berisping,
- schorsing,
- schrapping van de tabel.

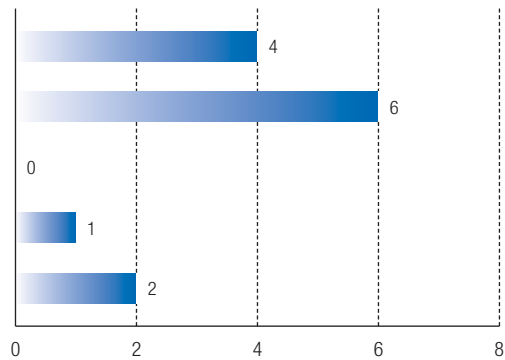
De waarschuwing, de afkeuring en de berisping worden na het verstrijken van een termijn van vijf jaar uitgewist sedert het ondergaan van de laatste sanctie (op voorwaarde uiteraard dat de architect in die tussentijd geen nieuwe tuchtstraf heeft opgelopen).

In het geval van een schorsing (niet voor een schrapping) kan de architect na vijf jaar een verzoek tot eerherstel richten aan de voorzitter van de raad van beroep. Het is de raad van beroep die oordeelt over de aanvragen tot eerherstel.

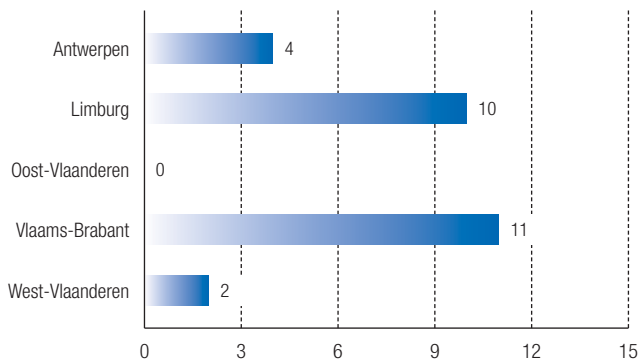
In 2016 werden 19 tuchtsancties uitgesproken waarvan het grootste deel schorsingen.

Aantal dossiers doorverwezen naar de tuchtraad in 2016

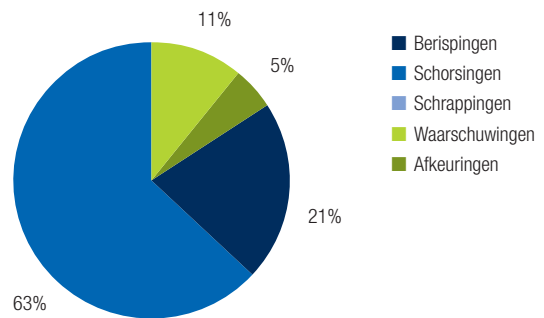
Het aantal doorverwijzingen op basis van een ambtshalve onderzoeken.

■ Aantal sententies in 2016

■ Uitgesproken tuchtsancties in 2016

■ Raad van beroep

Tegen een sententie (= vonnis) van de tuchtraad kan de architect en/of de Nationale Raad hoger beroep aantekenen. Het dossier krijgt dan een tweede lezing voor de raad van beroep.

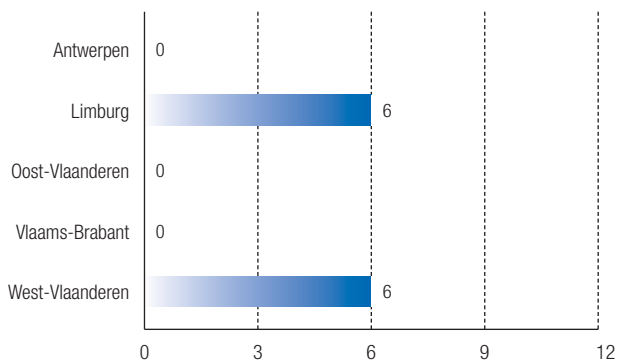
De raad van beroep beschikt over volgende bevoegdheden:

- het oordeelt over zaken waarvoor beroep is ingediend tegen beslissingen van de provinciale raden met betrekking tot inschrijvingsaanvragen en tuchtzaken,
- het oordeelt over aanvragen tot eetherstel.

De raad van beroep is een orgaan van de Orde van Architecten en behandelt enkel kwesties met betrekking tot de leden in verhouding tot de Orde en kan dus niet oordelen in geschillen tussen bouwheer en architect.

De raad van beroep met het Nederlands als voertaal bevindt zich in Gent. Deze raad van beroep neemt kennis van de beslissingen van de raden van Orde van de provincies Antwerpen, Limburg, Oost-Vlaanderen, West-Vlaanderen en Vlaams-Brabant.

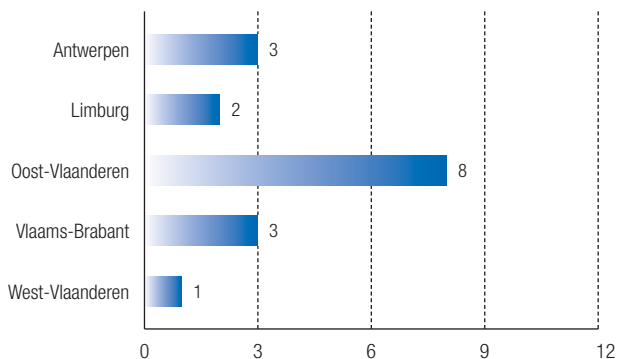
■ **Aantal verzoeningspogingen met betrekking tot ereloon in 2016**

■ **Ereloon**

Bij een betwisting over het bedrag van de erelonen kan de Orde op gezamenlijk verzoek van de architect en diens cliënt het bedrag vaststellen (wet van 26 juni 1963, art. 18).

■ **Aantal ereloonvaststellingen en -adviezen op verzoek van de hoven en rechtbanken in 2016**

Op verzoek van de rechtbanken en hoven kan de Orde ook advies verstrekken omtrent de bepaling en het bedrag van de erelonen (wet van 26 juni 1963, art. 18).

□ Reprografievergoeding

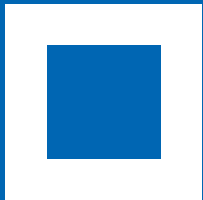
Als een architect een kopieerapparaat heeft en hiermee kopieën maakt, moet hij aan Reprobél de zogenaamde reprografievergoeding betalen. Deze bijdrage kan al snel oplopen tot ettelijke honderden euro's. De architecten die zijn ingeschreven op de tabel van de Orde moeten deze vergoeding niet meer betalen. Sinds 2000 betaalt de Orde van Architecten immers een eenmalige jaarlijkse vergoeding voor alle ingeschreven architecten.

Architecten die toch een uitnodiging krijgen voor de betaling van de jaarlijkse bijdrage sturen die het best door naar de financiële dienst van de Orde. De Orde neemt dan contact op met Reprobél.

De reprografievergoeding mag niet worden verward met de eenmalige taks bij de aanschaf van een nieuw kopieerapparaat. Die taks zit immers niet vervat in het contract dat de Orde met Reprobél heeft. Meestal is de taks trouwens inbegrepen in de verkoopprijs van het toestel en dus niet als dusdanig herkenbaar.

In 2016 betaalde de Orde aan Reprobél 103.418 euro.

De kerncijfers voor 2016

□ Vergelijkende balans per 31 december 2016

		2016	2015	Verandering
Vaste activa	20/28	2.333.906	1.887.149	446.757
II. Immateriële vaste activa	21	29.471	0	29.471
III. Materiële vaste activa	22/27	2.184.855	1.747.100	437.755
A. Terreinen en gebouwen	22	1.266.908	1.413.057	-146.149
B. Installaties, machines en uitrusting	23	66.724	87.751	-21.027
C. Meubilair en rollend materieel	24	134.993	138.505	-3.512
D. Leasing en soortgelijke rechten	25	0	0	0
E. Overige materiële vaste activa	26	716.229	107.786	608.443
IV. Financiële vaste activa	28	119.580	140.049	-20.469
Vlottende activa	29/58	5.193.426	6.126.878	-933.452
VII. Vorderingen op ten hoogste één jaar	40/41	113.482	141.513	-28.031
A. Handelsvorderingen	40	113.482	141.513	-28.031
B. Overige vorderingen	41	0	0	0
VIII. Geldbeleggingen	53	2.341.213	2.434.202	-92.989
IX. Liquide middelen	54/58	2.693.478	3.498.948	-805.470
X. Overlopende rekeningen	490/1	45.253	52.216	-6.963
TOTAAL VAN DE ACTIVA	20/58	7.527.332	8.014.027	-486.695

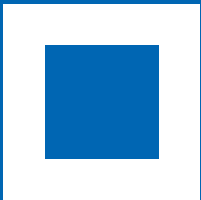
□ Vergelijkende balans per 31 december 2016

		2016	2015	Verandering
Eigen verm. + Overgedragen resultaat	10/15	6.407.331	6.731.719	-324.388
I. Eigen Vermogen	10	3.157.586	3.157.586	0
A. Eigen vermogen	100	3.157.586	3.157.586	0
V. Overgedragen winst	140	3.249.745	3.574.133	-324.388
Voorzieningen en uitgestelde bel.	16	156.500	156.500	0
VII.A. Voorzieningen voor risico's en k.	16	156.500	156.500	0
Schulden	17/49	963.501	1.125.808	-162.307
IX. Schulden op ten hoogste één jaar	42/48	955.238	1.125.808	-170.570
C. Handelsschulden	44	474.794	343.902	130.892
1. Leveranciers	440/4	474.794	343.902	130.892
E. Schulden m.b.t. bel., sociale lasten en bezoldigingen	45	400.437	746.284	-345.847
1. Belastingen	450/3	45.729	134.110	-88.381
2. Bezoldigingen en sociale lasten	454/9	354.708	612.173	-257.465
F. Overige schulden	47/48	80.007	35.623	44.384
X. Overlopende rekeningen	492/3	8.263	0	8.263
TOTAAL VAN DE PASSIVA	10/49	7.527.332	8.014.027	-486.695

□ Vergelijkende resultatenrekening per 31 december 2016

		2016	2015	Verandering
I. Bedrijfsopbrengsten	70/74	6.384.301	6.292.332	91.969
A. Omzet	70	6.326.146	6.227.560	98.587
D. Andere bedrijfsopbrengsten	74	58.155	64.773	-6.618
II. Bedrijfskosten	60/64	6.713.668	6.701.882	11.786
B. Diensten en diverse goederen	61	3.442.476	3.360.490	81.986
C. Bezoldigingen, sociale last en pens.	62	2.875.237	2.874.235	1.002
D. Afschrijvingen op IVA en MVA	630	372.867	297.314	75.553
E. Waardeverminderingen op handelsv.	631/4	-115.825	40.404	-156.230
F. Voorzieningen voor risico's en kost.	635/7	0	0	0
G. Andere bedrijfskosten	640/8	138.914	129.439	9.475
III. Bedrijfsresultaat	70/64	-329.367	-409.550	80.183
IV. Financiële opbrengsten	75	20.820	38.851	-18.030
V. Financiële kosten	65	5.500	7.965	-2.465
VI. Resultaat uit gewone bedr. vb.	70/65	-314.047	-378.664	64.618
VII. Uitzonderlijke opbrengsten	76	3.134	7.646	-4.512
VII. Uitzonderlijke kosten	66	5.774	25.533	-19.759
IX. Resultaat van het bkj voor belast.	70/66	-316.687	-396.551	79.864
A. Belastingen	670/3	1.943	0	1.943,06
XI. Resultaat van het boekjaar	70/68	-318.630	-396.551	77.921

Bijlagen

□ Bijlage 1: Wie is wie in de Vlaamse Raad?

Hieronder vindt u de samenstelling van 2016, gebaseerd op de verkiezingen in 2014.

De Vlaamse Raad

Naam	Afgevaardigd als	Provincie
Marnik Dehaen	voorzitter Vlaamse Raad & nationaal afgevaardigde	Vlaams-Brabant
Patrick Derycker	gemeentelijk ambtenaar en door de Koning benoemd	
Firmin Mees	officieel universitair onderwijs en door de Koning benoemd	
Johan Rutgeerts	Nederlandstalig gesubsidieerd vrij onderwijs en door de Koning benoemd	
Evy Van Beurden	Nederlandstalige federale ambtenaar en door de Koning benoemd	
Koen Van De Vreken	gemeenschapsonderwijs en door de Koning benoemd	
Bernard Van Acker	nationaal afgevaardigde	Oost-Vlaanderen
Jean-Marc Luybaert	nationaal afgevaardigde	West-Vlaanderen
Lieve Joosten	nationaal afgevaardigde en ondervoorzitter / penningmeester	Antwerpen
Peter Ketsman	nationaal afgevaardigde en secretaris	Limburg
Antoon Demuynck	provinciaal voorzitter	Oost-Vlaanderen
Johan Arnout	provinciaal voorzitter	West-Vlaanderen
Annick Deboes	provinciaal voorzitter	Limburg
Dirk Hendrickx	provinciaal voorzitter	Vlaams-Brabant
Ilka Broeckaert	provinciaal voorzitter	Antwerpen
André Tulcinsky	assessor	
Bart Van Roy / Guy Marginet	secretaris-generaal / toegevoegd lid	
Ann Vliegen	stafmedewerker / toegevoegd lid	

Bureau Vlaamse Raad

Naam	Afgevaardigd als
Marnik Dehaen	voorzitter
Peter Ketsman	secretaris
Lieve Joosten	ondervoorzitter / penningmeester
Bart Van Roy / Guy Marginet	secretaris-generaal

De beleidscommissies

Commissieleden	Provincie / Functie	Plaatsvervanger(s)
Beleidscommissie Onderzoek en Deontologie		
Dirk Hendrickx (Commissievoorzitter)	Vlaams-Brabant	
Antoon Demuyne	Oost-Vlaanderen	
Johan Arnout	West-Vlaanderen	
Annick Deboes	Limburg	
Ilka Broeckaert	Antwerpen	
Dirk Vermeersch	Juridisch Assessor	
Koen Vidts	Hoofd Juridische Dienst	
Nathalie De Clerck	Personeelslid-beheerder	
Beleidscommissie Toegang Beroep		
Catherine De Bie (Commissievoorzitter)	Antwerpen	Bert Gebruers
Jean-Marc Luypaert	West-Vlaanderen	Gerda Vollens
Paul Van Hees	Limburg	Patrick Smits
Koen Gaudaen	Vlaams-Brabant	Veronique Van Rossum
Dominique Van Cauwenberghe	Oost-Vlaanderen	Dirk Verniers
Arsène Colpaert	Juridisch Assessor	
Sophie Van Campenhout	personeelslid-jurist	
Katrien Bal	personeelslid-beheerder	
Beleidscommissie Opvolging		
Peter Van Bragt (Commissievoorzitter)	Antwerpen	Jan Melis
Rik Dedene	West-Vlaanderen	Jean-Marc Luypaert
Christian Van Soye	Oost-Vlaanderen	Dominique Van Cauwenberghe
Freddy Thoelen	Limburg	Pieter Verjans
Peter Jongbloed	Juridisch Assessor	
Stefanie Vanwelckenhuijzen	personeelslid-jurist	
Katrien Bal	personeelslid-beheerder	

Commissieleden	Provincie / Functie	Plaatsvervanger(s)
Beleidscommissie Taxatie		
Luc Brasseur (Commissievoorzitter)	Vlaams-Brabant	-
Christian Van Soye	Oost-Vlaanderen	Jean-Marie Molleman
Luc Maes	West-Vlaanderen	Luc Soete
Stefan Willen	Limburg	Freddy Thoelen
Guy Dollez	Antwerpen	Frank Jennen
Peter Buyse	Juridisch Assessor	
Nathalie De Clerck	personeelslid-beheerder	
Beleidscommissie Stage en Vorming		
Jan Verbist (commissievoorzitter)	Antwerpen	Kris Minnen
Jean-Marie Molleman	Oost-Vlaanderen	Dominique Van Cauwenberghe
Arnaud Declercq	West-Vlaanderen	Wim Supply
Paul De Boelpaep	Vlaams-Brabant	Pascal Musch
Peter Ketsman	Limburg	Evie Favoreel
Koen Van De Vreken	door de Koning benoemd	
Geert De Coninck	Juridisch Assessor	
Stefanie Vanwelckenhuijzen	personeelslid-jurist	
Cleo de Jong	personeelslid-beheerder	

De kamers

Kamerleden	Functie
Kamer Communicatie	
Vincent Van Den Broecke	kamerverantwoordelijke
Henk Vanthuyne	kamerlid
Wim Supply	kamerlid
Patrick Derycker	kamerlid
Ruben Braeken	kamerlid
Coby Manders	kamerlid
Erika Van Overbeke	personeelslid-Marketing
Hans Vanden Driessche	personeelslid-Communicatie
Katrien Philips	personeelslid-beheerder

De provinciale raden *

Provincie Antwerpen

Functie	Naam
Voorzitter Lid van het bureau	Ilka Broeckaert
Ondervoorzitter Plaatsvervangend afgevaardigde bij de Nationale Raad Lid van het bureau	Pieter Goffin
Secretaris Lid van het bureau	Wim Van Opstal
Penningmeester Afgevaardigde bij de Nationale Raad	Guy Dollez Lieve Joosten
Raadsleden	Catherine De Bie Jan Verbist
Plaatsvervangende raadsleden	Coby Manders Jan Melis Peter Van Bragt Frank Jennen Jan Herman Bert Gebruers Kris Minnen
Rechtskundige assessoren	Philip Lepere - assessor Joost Peeters - plaatsvervangend assessor Geert Van Passel - plaatsvervangend assessor
Lokale werkingscel Onderzoek	Ilka Broeckaert Pieter Goffin Wim Van Opstal Lieve Joosten Philip Lepere - assessor Joost Peeters - plaatsvervangend Assessor Geert Van Passel - plaatsvervangend assessor

* Daar de samenstelling van de tuchtraad kan wijzigen van dossier tot dossier worden de namen van de leden van de tuchtraad niet expliciet opgesomd in dit Jaarverslag onder Bijlage 1 - Provinciale raden.

Provincie Antwerpen

Functie	Naam
Lokale werkingscel Opvolging	Jan Melis
	Jan Herman
	Peter Van Bragt
	Ilka Broeckaert
	Pieter Goffin
Lokale werkingscel Taxatie	Guy Dollez
	Jan Melis
	Frank Jennen
	Peter Van Bragt
Lokale werkingscel Toegang tot het Beroep	Catherine De Bie
	Guy Dollez
	Lieve Joosten
Lokale werkingscel Stage	Guy Dollez
	Jan Verbist
	Frank Jennen

Provincie Oost-Vlaanderen

Functie	Naam
Voorzitter	Antoon Demuyck
Lid van het bureau	
Ondervoorzitter	Henk Vanthuyne
Lid van het bureau	
Secretaris	Dominique Van Cauwenberghe
Lid van het bureau	
Afgevaardigde bij de Nationale Raad	Antoon Demuyck
Penningmeester	
Raadsleden	Dominique Van Cauwenberghe
	Philip Adam
	Leo Friant
	Piet Kerckhof

Provincie Oost-Vlaanderen

Functie	Naam
Plaatsvervangende raadsleden	Dirk Schepens
	Jean-Marie Molleman
	Dirk Verniers
	Alain De Saegher
	Christian Van Soye
Rechtskundige assessoren	Geert De Coninck
	Arsène Colpaert - plaatsvervangend assessor
	Patrick Remy - plaatsvervangend assessor
Lokale werkingscel Onderzoek	Antoon Demuynck
	Henk Vanthuyne
	Dominique Van Cauwenberghe
	Geert De Coninck - assessor
Lokale werkingscel Stage	Leo Friant
	Henk Vanthuyne
	Christian Van Soye
	Piet Kerckhof
	Jean-Marie Molleman
	Dirk Schepens
	Dirk Verniers
	Alain De Saegher
Patrick Remy - assessor	

Provincie West-Vlaanderen

Functie	Naam
Voorzitter Lid van het bureau	Johan Arnout
Ondervoorzitter Peningmeester Lid van het bureau	Rik Dedene
Secretaris Lid van het bureau	Gerda Vollens
Afgevaardigde bij de Nationale Raad	Jean-Marc Luypaert
Plaatsvervangend afgevaardigde bij de Nationale Raad	Luc G. Maes
Raadsleden	Wim Supply Arnaud Declercq
Plaatsvervangende raadsleden	Luc Soeter Luc K. Declercq Eddy Demeyere Hubert Davans Annie Messely Peter Lanszweert Jean-Pierre Vanhoutteghem
Rechtskundige assessoren	Dirk Vermeersch Gerard Soete - plaatsvervangend assessor Peter Buyse – plaatsvervangend assessor
Lokale werkingscel Onderzoek	Johan Arnout Rik Dedene Gerda Vollens Jean-Marc Luypaert Wim Supply Arnaud Declercq Luc G. Maes Dirk Vermeersch - assessor

Provincie West-Vlaanderen

Functie	Naam
Lokale werkingscel Opvolging	Johan Arnout
	Rik Dedene
	Gerda Vollens
	Jean-Marc Luypaert
	Wim Supply
	Arnaud Declercq
	Luc G. Maes
	Dirk Vermeersch - assessor
Lokale werkingscel Taxatie	Luc Declercq
	Eddy Demeyere
	Luc Soete
	Annie Messely
	Peter Lanszweert
	Jean-Pierre Vanhoutteghem
	Peter Buyse - plaatsvervangend assessor
Lokale werkingscel Toegang tot het beroep	Johan Arnout
	Rik Dedene
	Jean-Marc Luypaert
	Wim Supply
	Arnaud Declercq
	Gerda Vollens
	Luc G. Maes
	Luc Soete
	Luc Declercq
	Eddy Demeyere
	Hubert Davans
	Annie Messely
	Peter Lanszweert
	Jean-Pierre Vanhoutteghem
	Christophe Van Oyen
	Dirk Vermeersch - assessor

Provincie West-Vlaanderen

Functie	Naam
Lokale werkingscel Stage	Wim Supply
	Arnaud Declercq
	Luc G. Maes
	Luc Soete
	Eddy Demeyere
	Hubert Davans
	Annie Messely
	Peter Lanszweert
	Jean-Pierre Vanhoutteghem
	Gerard Soete - plaatsvervangend assessor
	Peter Buyse - plaatsvervangend assessor

Provincie Vlaams-Brabant

Functie	Naam
Voorzitter Lid van het bureau	Dirk Hendrickx
Ondervoorzitter Lid van het bureau	Walther Decléyn
Secretaris Lid van het bureau	Koen Gaudaen
Afgevaardigde bij de Nationale Raad	Marnik Dehaen
Plaatsvervangend afgevaardigde bij de Nationale Raad	Vincent Van den Broecke
Penningmeester	Olivier Cnop
Raadslid	Paul De Boelpaep
Plaatsvervangende raadsleden	Chantal Bonne
	Etienne Coffé
	Pascal Musch
	Luc Brasseur
	Veronique Van Rossum
	Carine Cappelle

Provincie Vlaams-Brabant

Functie	Naam
Rechtskundige assessoren	Pieter Jongbloet
	Jeroen Lison
	Willem Van Betsbrugge - plaatsvervangend assessor
	Steven Verbeke - plaatsvervangend assessor
Lokale werkingscel Onderzoek	Dirk Hendrickx
	Koen Gaudaen
	Pieter Jongbloet - assessor
Lokale werkingscel Taxatie	Luc Brasseur
	Olivier Cnop
Lokale werkingscel Stage	Paul De Boelpaep
	Veronique Van Rossum
	Vincent Van Den Broecke
	Pascal Musch

Provincie Limburg

Functie	Naam
Voorzitter	Annick Deboes
Lid van het bureau	
Plaatsvervangend afgevaardigde bij de Nationale Raad	
Ondervoorzitter	Tom Preuveneers
Lid van het bureau	
Secretaris	Egide Meertens
Lid van het bureau	
Penningmeester	Ruben Braeken
Afgevaardigde bij de Nationale Raad	Peter Ketsman
Raadsleden	Massimo Pignanelli
	Stefan Willen

Provincie Limburg

Functie	Naam
Plaatsvervangende raadsleden	Freddy Thoelen
	Jean-Louis Vandebriel
	Paul Vanhees
	Evie Favoreel
	Pieter Verjans
	Patrick Smits
Rechtskundige assessoren	Johan Dewez -
	Peter Martens - plaatsvervangend assessor
	Kurt Deferm - plaatsvervangend assessor
Lokale werkingscel Onderzoek	Annick Deboes
	Tom Preuveneers
	Dirk Medland
	Kurt Deferm - plaatsvervangend assessor
Lokale werkingscel Opvolging	Annick Deboes
	Tom Preuveneers
	Egide Meertens
	Kurt Deferm - plaatsvervangend assessor
Lokale werkingscel Taxatie	Annick Deboes
	Tom Preuveneers
	Peter Ketsman
	Egide Meertens
	Massimo Pignanelli
	Ruben Braeken
	Stefan Willen
	Marc Similon - assessor
Jo Dewez - assessor	

Provincie Limburg

Functie	Naam
Lokale werkingscel Toegang tot het beroep	Annick Deboes
	Tom Preuveneers
	Peter Ketsman
	Egide Meertens
	Massimo Pignanelli
	Ruben Braeken
	Stefan Willen
	Marc Similon - assessor
	Jo Dewez - assessor
Lokale werkingscel Stage	Massimo Pignanelli
	Freddy Thoelen
	Jean-Louis Vandebriel
	Ruben Braeken
	Evie Favoreel
	Pieter Verjans

Raad van Beroep

Functie	Effectieve leden	Provincie	Plaatsvervanger(s)
Waarnemend voorzitter	Jean van der Eecken Kamervoorzitter		Emiel Teirlinck Kamervoorzitter
Lid-raadsheer	Edward Hulpiau Kamervoorzitter		Luc Thabert Raadsheer
Leden-architecten	Paul De Boelpaep	Vlaams-Brabant	Olivier Cnop
	Tom Preuveneers	Limburg	Massimo Pignanelli
	Leo Friant	Oost-Vlaanderen	Piet Kerckhof
	Ilka Broeckaert	Antwerpen	Jan Verbist
Griffiers	Frank Jodts Ere-griffier Hof van beroep Gent		Wim Defoort Griffier Hof van beroep Gent

□ Bijlage 2: Het personeelsbestand van de Vlaamse Raad (april 2017)

De Vlaamse Raad

Secretaris-generaal	Guy Marginet
Hoofd Juridische dienst	Koen Vidts
Jurist	Stefanie Vanwelckenhuijzen
Jurist	Sophie Van Campenhout
Assistent Juridische dienst	Nathalie De Clerck / Femke Malfroid
Stafmedewerker	Ann Vliegen
Hoofd Financiële dienst	Guy Marginet
Verantwoordelijke Financiële dienst	Linda Van Leeuwen
Hoofd dienst Human Resources	Sofie Hoebeek
Assistent dienst Human Resources	Katrien Bal
Hoofd dienst Projecten, Communicatie & ICT	Jennifer Vandermosten
Verantwoordelijke ICT	Jeroen Lahousse
Verantwoordelijke Marketing	Erika Van Overbeke
Verantwoordelijke Communicatie	Hans Vanden Driessche
Assistent dienst Projecten, Communicatie & ICT	Cleo de Jong
Administratief medewerker - Onthaal	Ellen Michiels
West-Vlaanderen	Els Van Dael
	Katia Deneve
Oost-Vlaanderen	Eddy Van Der Vorst
	Joke Goyvaerts
	Jarich Lamon
Antwerpen	Chris Joosen
	Fatima Debain
	Marijke Van Lindt
Limburg	Kristien Cuyx
	Caroline Cuyx
Vlaams-Brabant	Kathleen Bauwens
	Marijke Van Lindt
	Fatima Debain

□ Bijlage 3: De Orde van Architecten – Ledenbestand en historiek*

Ledenbestand

Iedere architect moet zich aansluiten bij de provinciale raad van de provincie waar zijn hoofdactiviteit zich bevindt.

■ Aantal natuurlijke personen

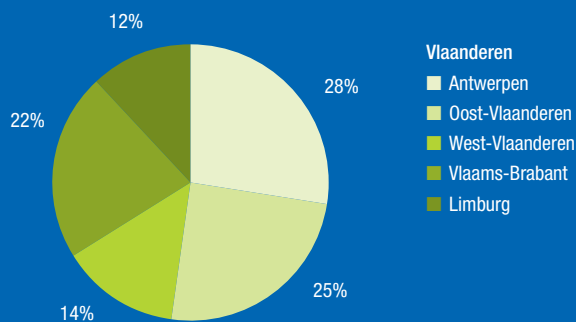
In 2016 telde Vlaanderen 8.207 architecten, waarvan 938 opgenomen op de lijst van stagiairs. Daarmee vertegenwoordigt Vlaanderen 56,67% van Belgische architectenkorps. Ten opzichte van 2016 nam het aantal architecten toe met 73 leden. Net zoals vorig jaar is Antwerpen de grootste provincie met 28% van het totaal aantal leden. Oost-Vlaanderen levert een kwart van het Vlaamse architectenkorps. Vlaams-Brabant vervolledigt de top drie. West-Vlaanderen en Limburg blijven proportioneel de kleinste provincies binnen het Vlaamse architectuurlandschap, maar ook hun ledenbestand blijft elk jaar verder aangroeien.

Aantal natuurlijke personen per provincie in 2016

Provincie	Aantallen * *	Percentage
Antwerpen	2.296	28%
Oost-Vlaanderen	2.070	25%
West-Vlaanderen	1.145	14%
Vlaams-Brabant	1.775	22%
Limburg	921	12%
Vlaanderen	8.207	100%

Procentueel ziet de verhouding tussen de provincies er als volgt uit:

Natuurlijke personen: procentuele spreiding per provincie in 2016 - Vlaanderen

* Bron: Orde van Architecten - De grafieken en tabellen in bijlage 3 zijn opgesteld op basis van gegevens van de tabel van de Orde van Architecten en houden geen rekening met architecten die niet ingeschreven zijn op de tabel.

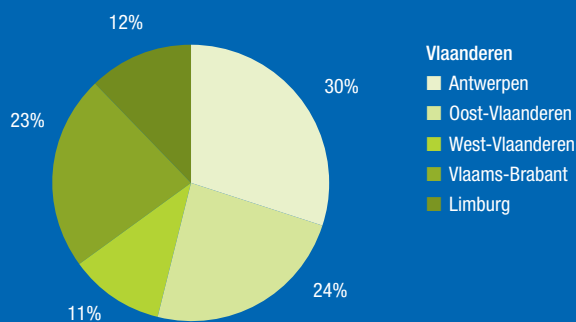
** Inclusief stagiairs

■ Verhouding mannen/vrouwen

Hoewel nog altijd vooral mannen zich vestigen als architect, telt dit creatieve beroep steeds meer vrouwen. Tussen 2010 en 2016 dikte het aantal vrouwelijke architecten aan met gemiddeld 5,2% per jaar. Bij hun mannelijke collega's is de groei een pak minder groot.

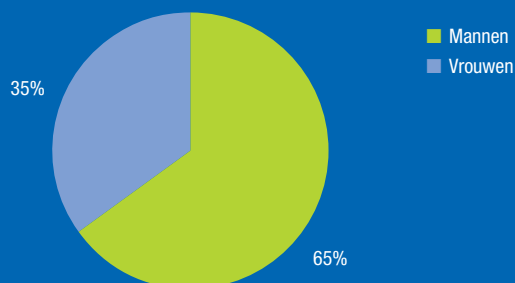
Vlaanderen	2012	2013	2014	2015	2016
Aantal vrouwen	2.377 + 5,13%	2.499 + 3,16%	2.578 + 5,20%	2.712 + 4,17%	2.829
Aantal mannen	5.187 + 0,54%	5.215 + 1,44%	5.290 + 0,79%	5.332 + 0,85%	5.378

Aantal vrouwelijke architecten per provincie in 2016

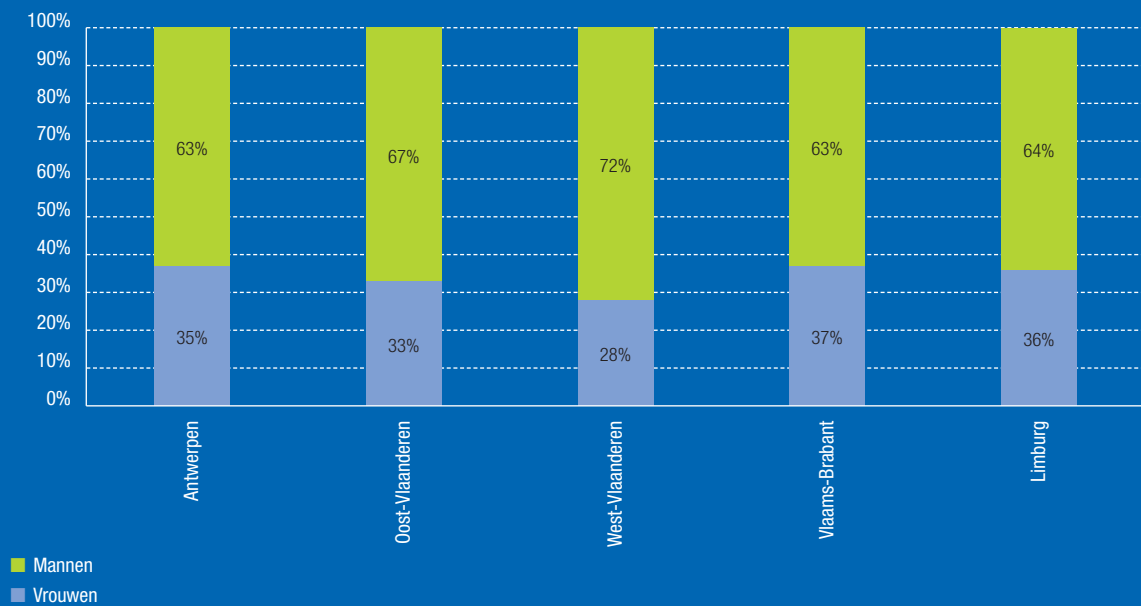
In 2016 was 35% van alle Vlaamse architecten een vrouw. Daarmee boekten de vrouwen een terreinwinst van 1% ten opzichte van het jaar daarvoor.

Verdeling mannen/vrouwen (Vlaanderen)

Vlaams-Brabant, Limburg en Antwerpen kennen procentueel gezien het grootste aantal vrouwelijke architecten. Oost-Vlaanderen zit net onder het Vlaams gemiddelde. In West-Vlaanderen blijft de inhaalbeweging voorlopig nog wat uit.

Verdeling mannen/vrouwen (per provincie)

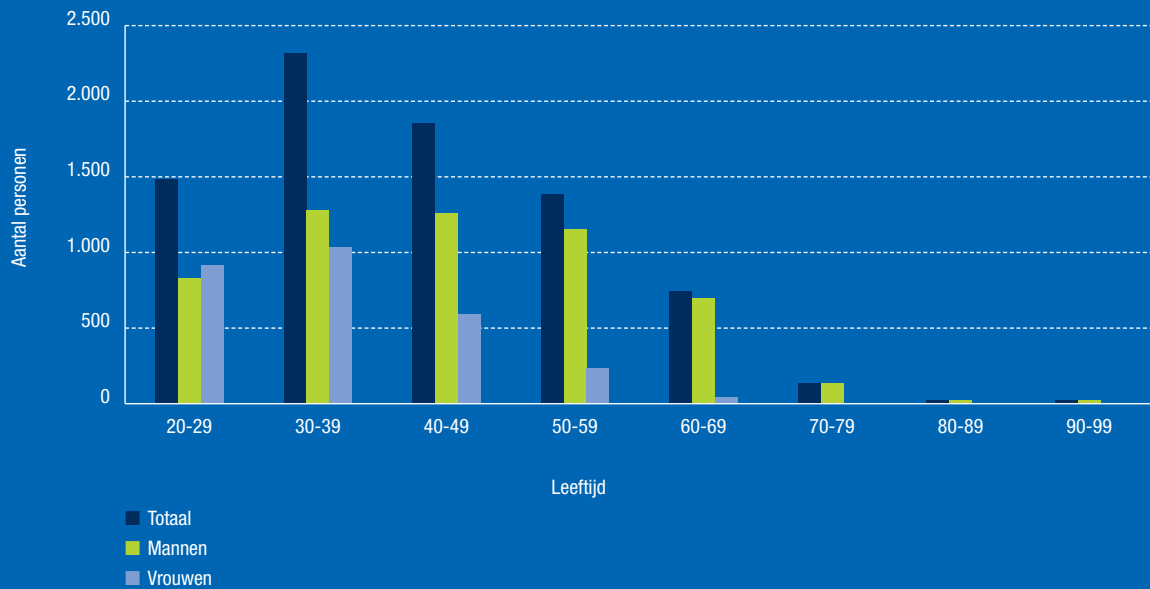
■ Leeftijd

De hoofdmoot van het aantal ingeschreven architecten (32%) is tussen de 30 en 39 jaar oud. 55,2% daarvan zijn mannen. Opvallend: in de aanvangsjaren (20-29 jaar) zijn de vrouwen in de meerderheid (55%). Daarna nemen de mannen onverminderd het roer over.

Nevenstaande grafiek toont ook aan dat vrouwen minder lang in het architectencircuit actief blijven. Vanaf 40 jaar gaat het aantal geregistreerde vrouwelijke architecten pijlsnel omlaag. Bij de mannen zet de scherpste daling zich pas in vanaf 60 jaar.

De verdeling wat leeftijd betreft, is grotendeels dezelfde in beide taalgemeenschappen.

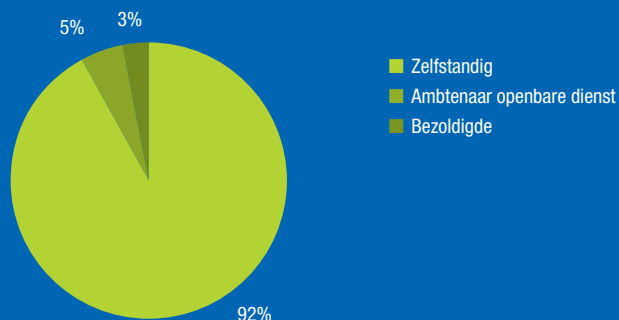
Aantal architecten per leeftijdscategorie - 2016 (Vlaanderen)

Deontologisch statuut

De meeste architecten in Vlaanderen zijn zelfstandig, maar een architect kan zijn beroep onder verschillende hoedanigheden uitoefenen. Dat gaat soms gepaard met bepaalde beperkingen. Zo mag bijvoorbeeld een architect die als ambtenaar voor de Regie der Gebouwen werkt, geen zelfstandige opdrachten aannemen.

Deontologisch statuut in 2016 (Vlaanderen)

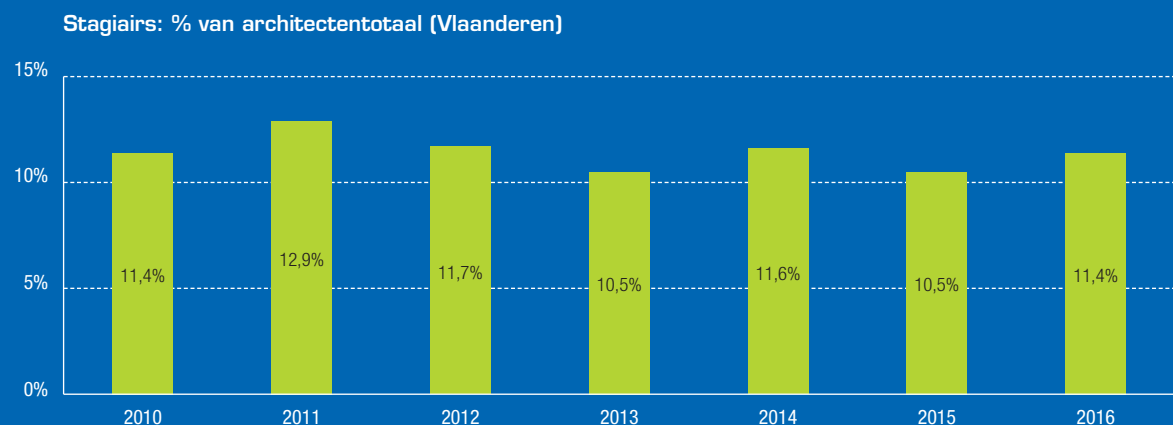

■ Stagiairs

Iedere afgestudeerde die het beroep van architect wil uitoefenen moet eerst een stage doorlopen. Het is de Orde die daar toezicht op uitoefent. Na twee jaar wordt beoordeeld of de stagiair klaar is om opgenomen te worden op de tabel en volwaardig het beroep van architect uit te oefenen.

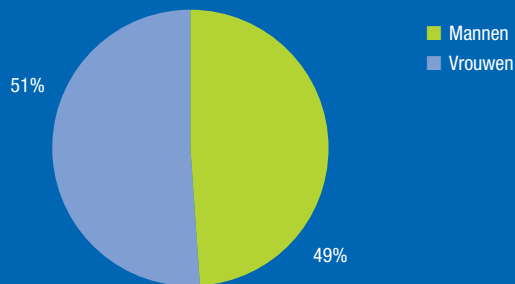
Eind 2016 waren er in Vlaanderen 938 stagiairs ingeschreven bij de Orde van Architecten. 11,4 % van het totaal aantal architecten is stagiair, 0,9% meer dan in 2015.

Het valt op dat er meer vrouwelijke dan mannelijke stagiairs zijn. Dit in tegenstelling tot het gehele architectenkorps, waar de mannen duidelijk in de meerderheid zijn.

Jaar	Stagiairs	Architecten	Datum telling
2010	827	6.436	03/01/2011
2011	852	6.579	21/12/2012
2012	794	6.770	21/01/2013
2013	812	6.902	9/01/2014
2014	817	7.051	31/12/2014
2015	851	7.196	31/12/2015
2016	938	7.269	31/12/2016

Verdeling mannen/vrouwen stagiairs in 2016 (Vlaanderen)

■ Architectenvennootschappen

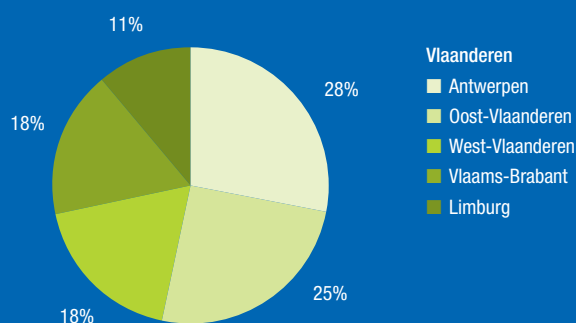
Sinds 2007 kunnen architectenvennootschappen zich laten opnemen op de tabel van de Orde van Architecten. Dit houdt in dat de vennootschap conform de wet-Laruelle optreedt als architect en dat de vennoten beschermd zijn. In 2016 waren in alle provinciale raden samen 1.899 vennootschappen opgenomen op de tabel. Over de 'gewone' vennootschappen, opgericht door architecten, bestaan geen statistieken.

Hieronder ziet u de evolutie van het aantal Laruelle-vennootschappen per provincie.

Provincie	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Antwerpen	277	335	394	452	478	502	544
Oost-Vlaanderen	259	306	361	401	437	460	479
West-Vlaanderen	178	213	251	279	297	319	337
Vlaams-Brabant	162	198	237	255	284	313	338
Limburg	110	143	156	174	183	188	201
Vlaanderen	986	1.195	1.399	1.561	1.679	1.782	1.899

Procentueel zag de verhouding tussen de provincies er in 2016 als volgt uit:

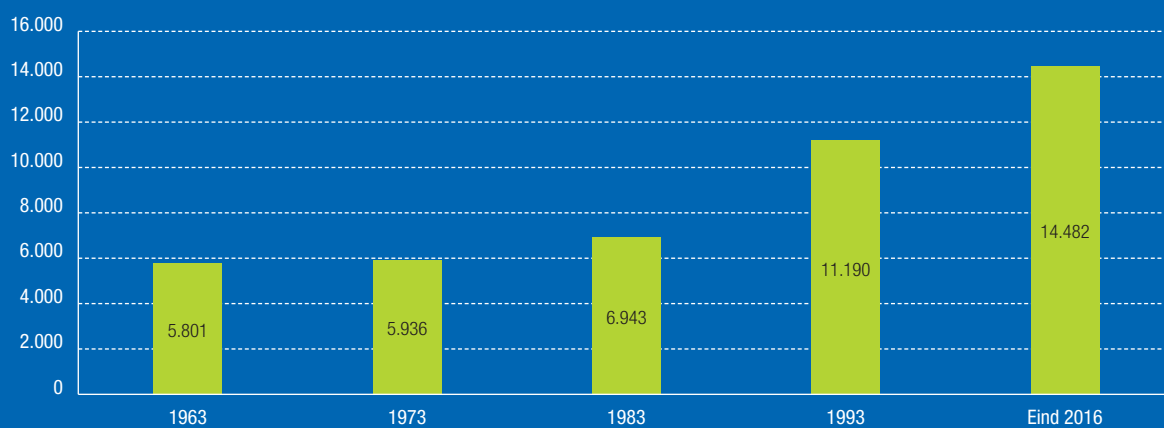
Laruelle-vennootschappen: procentuele spreiding per provincie in 2016 (Vlaanderen)

Historiek Orde van Architecten

De Orde van Architecten bestaat net iets meer dan 50 jaar en is in die periode sterk gegroeid. Eind 2016 telde de Orde van Architecten 14.482 leden, ruim een verdubbeling in vergelijking met haar oprichting in 1963. Aan Vlaamse zijde stond de teller eind 2016 op 8.207 leden. Het Conseil Francophone et Germanophone telde toen 6.275 leden, waarvan 659 ingeschreven stonden als stagiairs.

Evolutie aantal leden

▣ Bijlage 4: De bouwconjunctuur in 2016

Het aantal opdrachten voor architecten volgt de economische conjunctuur in de bouwsector. In 2016 steeg het aantal nieuwbouwwaardigingen met 6,43% ten opzichte van 2015. Deze stijging komt voornamelijk door een groter aantal afleveringen van bouwvergunningen voor residentiële projecten: appartementsgebouwen, eengezinswoningen, nieuwbouwwoningen- en gebouwen.

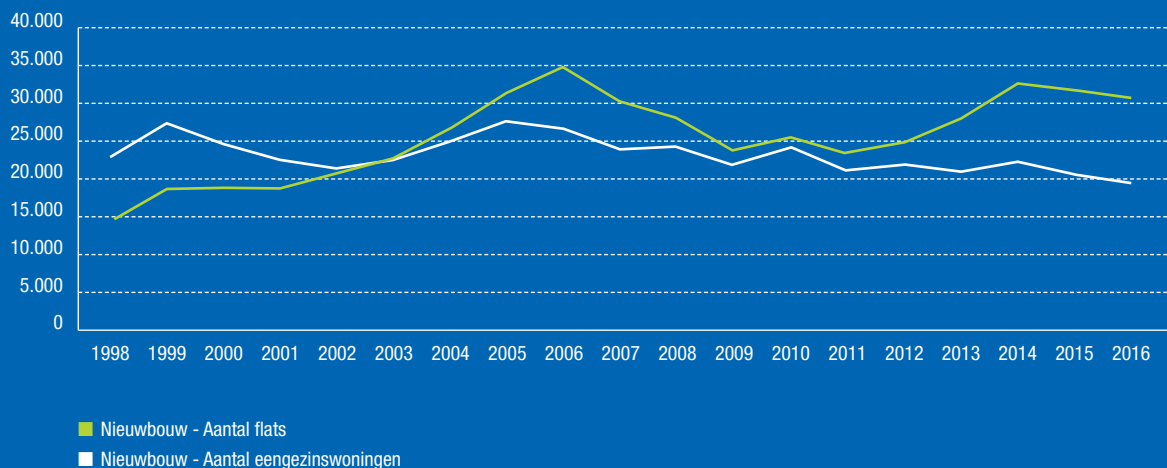
Voor residentiële gebouwen werden 22.437 bouwvergunningen uitgereikt in 2016. Dat is meer dan 2,3% procent meer dan in 2015.

In 2016 werden bijna 3.661 meer bouwvergunningen uitgereikt voor residentiële nieuwbouwwoningen dan het jaar voordien. Bij de residentiële eengezinswoningen was dat een stijging van 309 eenheden.

Het renoveren van residentiële gebouwen liet in 2016 echter een daling van 6,9% optekenen.

Het feit dat het vastgoedpatrimonium van België sterk verouderd is, maakt dat de groei in nieuwbouw en verbouwingen noodzakelijk blijft. In het Vlaamse Gewest is 70% van de gebouwen minstens 25 jaar oud. In het Waalse Gewest loopt dat cijfer op tot bijna 80%. Vooral het Brussels Hoofdstedelijk Gewest heeft te kampen met een sterk verouderd gebouwenpark. Slechts 6% van de gebouwen in de 19 Brusselse gemeenten werd gebouwd na 1981.

Bouwvergunningen uitgereikt voor residentiële nieuwbouw in België

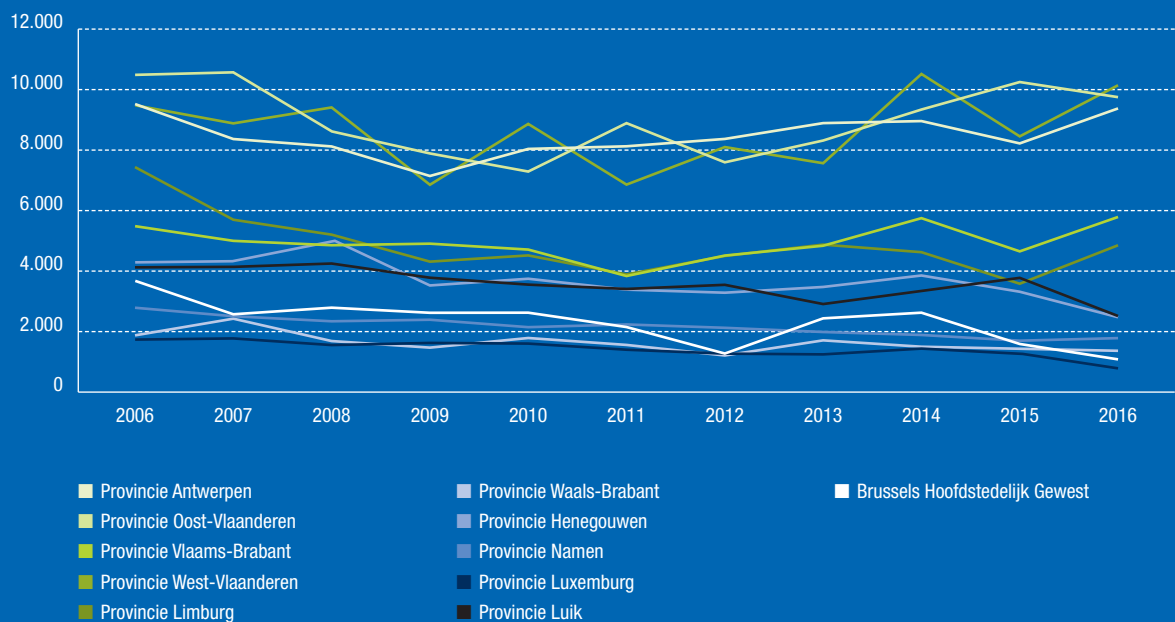

Bron: FOD Economie - Algemene Directie Statistiek en Economische informatie

In Vlaanderen is het aantal uitgereikte bouwvergunningen redelijk gestegen. De provincies West-Vlaanderen, Antwerpen, Limburg en Vlaams-Brabant noteerden een toename ten opzichte van vorig jaar voor wat betreft het aantal uitgereikte bouwvergunningen voor residentiële nieuwbouw. De provincie Oost-Vlaanderen kende een lichte terugval, net als het Brussels Hoofdstedelijk gewest.

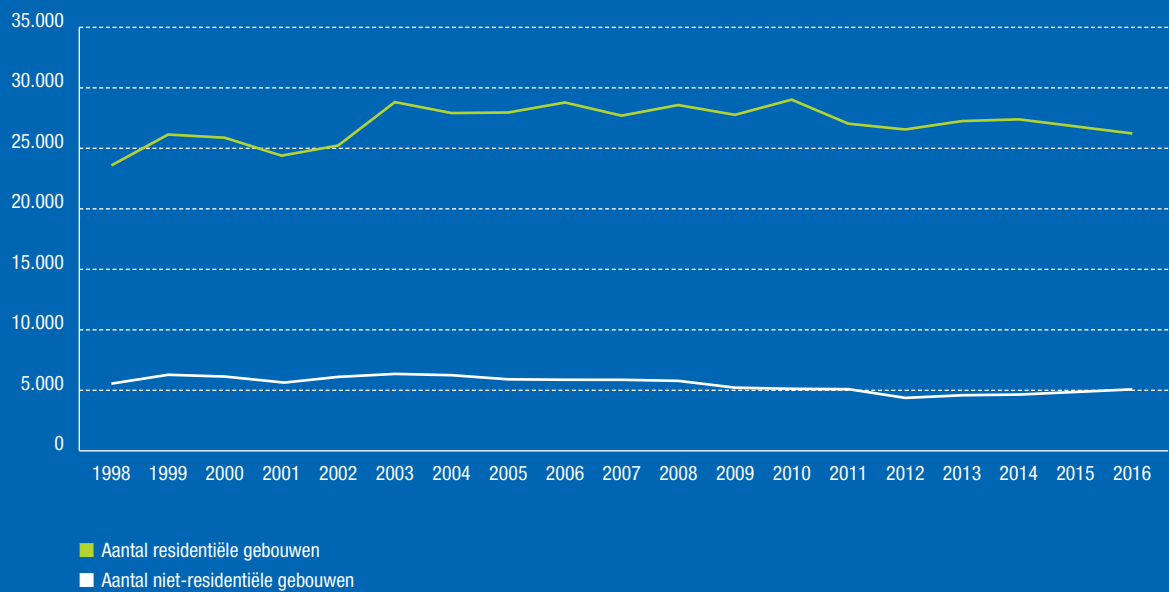
In het Waalse Gewest zien we eerder een negatieve evolutie. Enkel in de provincie Waals-Brabant steeg het aantal uitgereikte bouwvergunningen. In de provincie Namen bleven de cijfers zo goed als status quo. De overige Waalse provincies lieten een daling optekenen.

Bouwvergunningen uitgereikt voor residentiële nieuwbouw - provincies en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

Het aantal bouwvergunningen voor het verbouwen van residentiële gebouwen is in 2016 lichtjes gedaald vergeleken met 2015. Het aantal niet-residentiële gebouwen kende dan weer een lichte stijging.

Bouwvergunningen uitgereikt voor renovaties in België

Bron: FOD Economie - Algemene Directie Statistiek en Economische informatie

In 2016 werden er in België voor 50.163 nieuwe woningen een bouwvergunning afgeleverd. Dit zijn er 3.370 of 7,30% meer dan in 2015.

Na de dip als gevolg van de economische crisis in 2011, kent het aantal bouwvergunningen voor nieuwbouw dus een stijging, met uitzondering in het jaar 2015. Het aantal vergunningen voor renovatie van woongebouwen is daarentegen gedaald in vergelijking met 2015, zij het lichtjes.

Nieuwbouw t.o.v. renovaties in België

Bron: FOD Economie - Algemene Directie Statistiek en Economische informatie

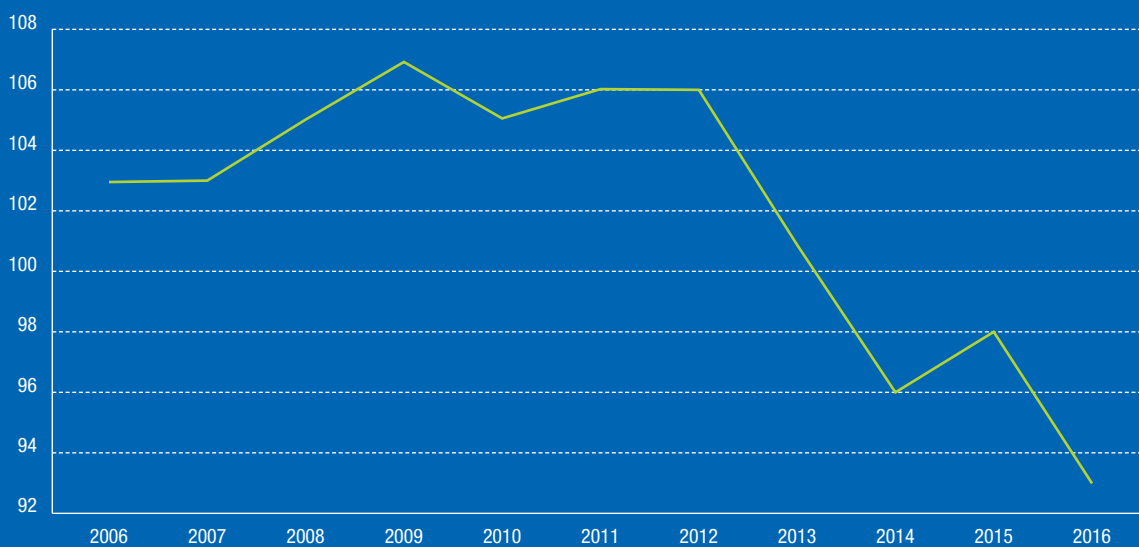
Bij de interpretatie van de cijfers moeten we wel rekening houden met het feit dat niet voor alle renovaties een vergunningsplicht geldt. Sinds 1 december 2010 werd de vergunningsplicht in vele gevallen vervangen werd door de meldingsplicht (meer info op www.ruimtelijkeordening.be). De reële renovatiecijfers kunnen dan ook afwijken van de gegevens vermeld in dit hoofdstuk.

Nieuwbouw: woningen									
2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Aantal bouwvergunningen voor nieuwbouw ééngezinswoningen									
23.841	24.313	21.680	24.147	20.979	21.975	21.058	22.123	19.264	19.452
Aantal bouwvergunningen voor nieuwbouw appartementen									
30.082	28.338	23.776	25.725	23.373	24.837	28.033	32.323	27.221	30.711
Totaal aantal nieuwbouwwoningen									
53.923	52.651	45.456	49.872	44.352	46.812	49.091	54.446	46.485	50.163
Renovatie									
2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Aantal bouwvergunningen voor verbouwingen van woongebouwen									
27.792	28.555	27.750	28.887	27.017	26.561	27.279	27.414	28.348	26.233
Aantal bouwvergunningen voor verbouwingen van niet-woongebouwen									
5.968	5.861	5.226	5.252	5.185	4.914	4.729	4.641	5.129	5.083
Totaal aantal verbouwingen									
33.760	34.416	32.976	34.139	32.202	31.475	32.008	32.055	33.447	31.316

Bron: FOD Economie - Algemene Directie Statistiek en Economische informatie

Na de lichte heropleving in 2015 zien we nu opnieuw een daling van het gemiddelde bewoonbare oppervlakte per woning. In 2016 is het gemiddelde woonoppervlak 93 m², het laagste peil in bijna 20 jaar. Ter vergelijking: in 2012 bedroeg de gemiddelde woonruimte nog 106 m². Naast het budgettaire aspect en de schaarser wordende bouwgronden, is er ook een demografische verklaring voor deze daling. Belgische gezinnen worden kleiner, wat het aantal kamers en de vraag naar bewoonbare opp. doet afnemen. Met 93 m² aan woonruimte blijven de Belgen wel nog altijd een aanzienlijk stuk boven het Europese gemiddelde.

Gemiddelde bewoonbare oppervlakte per woning (m²)

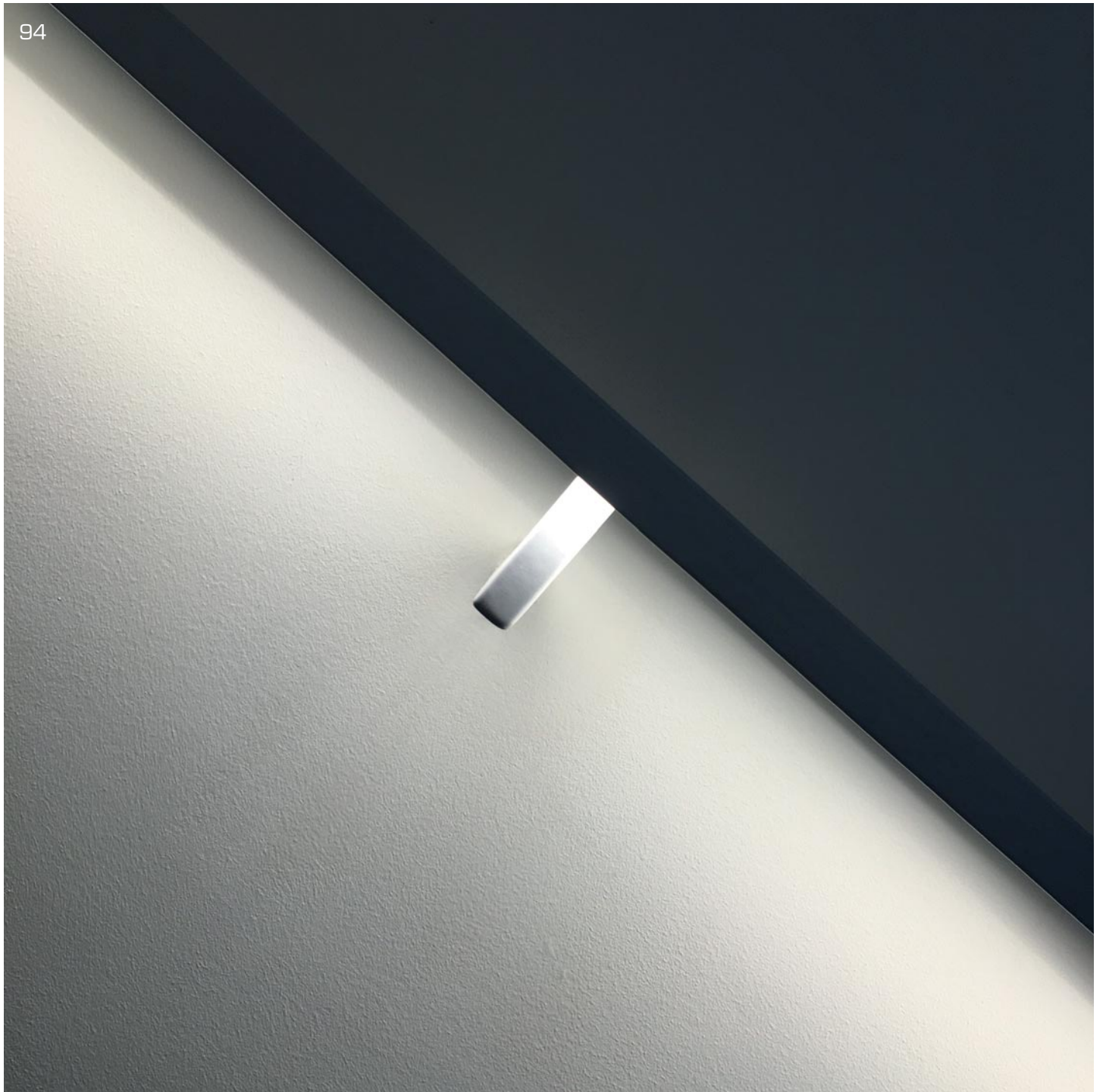

■ Gemiddelde bewoonbare oppervlakte per woning (m²)

Bron: FOD Economie - Algemene Directie Statistiek en Economische informatie

□ Bijlage 5: De architectuurscholen in de Vlaamse Gemeenschap

- **Universiteit Antwerpen**
Faculteit Ontwerpwetenschappen
Bachelor / Master of Science in de Architectuur
Mutsaardstraat 31
2000 Antwerpen
+32 (0)3 205 61 70
www.uantwerpen.be
- **Vrije Universiteit Brussel**
Faculteit Ingenieurwetenschappen
Bachelor / Master of Science in de
Ingenieurwetenschappen: Architectuur
Pleinlaan 2
1050 Brussel
+ 32 (0)2 629 28 40
www.vub.ac.be/
- **Universiteit Gent**
Faculteit Ingenieurwetenschappen
en Architectuur
Bachelor / Master of Science in de
Ingenieurwetenschappen: Architectuur
Jozef Plateaustraat 22
9000 Gent
+32 (0)9 264 37 42
www.architectuur.ugent.be
- **Universiteit Hasselt**
Faculteit Architectuur en Kunst
Bachelor / Master of Science in de Architectuur
Martelarenlaan 42
3500 Hasselt
+32 (0)11 26 81 11
www.uhasselt.be/fac-architectuur-en-kunst
- **KU Leuven**
Faculteit Architectuur
Bachelor / Master of Science in de
Ingenieurwetenschappen: Architectuur
Kasteelpark Arenberg 1 - bus 2431
3001 Heverlee
+32 (0)16 32 13 61
www.eng.kuleuven.be/arch
- **KU Leuven**
Faculteit Architectuur
Bachelor / Master of Science in de Architectuur
Campus Sint-Lucas Gent
Hoogstraat 51
9000 Gent
+32 (0)9 225 10 00
www.arch.kuleuven.be
Campus Sint-Lucas Brussel
Paleizenstraat 65-67
1030 Brussel
+32 (0)2 242 00 00
www.arch.kuleuven.be

Colofon

■ Vlaamse Raad

Tour & Taxis - Koninklijk Pakhuis
Havenlaan 86c bus 101
1000 Brussel
Tel. +32 (0)2 643 62 00
Fax +32 (0)2 643 62 19
vlaamse.raad@ordevanarchitecten.be

■ Nederlandstalige provinciale raden

- RAAD ANTWERPEN
Rucaplein 104
2610 Wilrijk
Tel. +32 (0)3 239 78 58
Fax +32 (0)3 218 62 67
raad.antwerpen@ordevanarchitecten.be
- RAAD LIMBURG
Gouverneur Roppesingel 51
3500 Hasselt
Tel. +32 (0)11 28 30 77
Fax +32 (0)11 28 30 76
raad.limburg@ordevanarchitecten.be
- RAAD VLAAMS-BRABANT
Tour & Taxis – Koninklijk Pakhuis
Havenlaan 86c bus 101
1000 Brussel
Tel. +32 (0)2 204 01 20
Fax +32 (0)2 204 01 29
raad.brabant@ordevanarchitecten.be
- RAAD WEST-VLAANDEREN
Oude Zak 35/1
8000 Brugge
Tel. +32 (0)50 33 47 66
Fax +32 (0)50 34 66 17
raad.west-vlaanderen@ordevanarchitecten.be
- RAAD OOST-VLAANDEREN
Huis van de Bouw
Tramstraat 59
9052 Zwijnaarde
Tel. +32 (0)9 241 80 70
Fax +32 (0)9 241 80 79
raad.oost-vlaanderen@ordevanarchitecten.be

■ Nederlandstalige Raad van Beroep

Koophandelsplein 23
9000 Gent
Tel. +32 (0)9 234 47 47
Fax +32 (0)9 234 44 00

■ Conseil Francophone et Germanophone

Rue du Moulin à Papier 55
1160 Auderghem
Tel. +32 (0)2 643 61 00
Fax +32 (0)2 646 61 10
secretariat-cfgoa@ordredesarchitectes.be

■ Franstalige provinciale raden

- CONSEIL DU BRABANT-WALLON
Rue du Moulin à Papier 55
1160 Auderghem
Tel. +32 (0)2 626 10 40
Fax +32 (0)2 626 10 49
conseil.bcbw@ordredesarchitectes.be
- CONSEIL DU HAINAUT
Résidence Le Lucidel
Rue P.J. Duménil 7 boîte 14 - 6e étage
7000 Mons
Tel. +32 (0)65 33 81 67
Fax +32 (0)65 33 46 18
conseil.hainaut@ordredesarchitectes.be
- CONSEIL DU LIÈGE
Quai des Ardennes 12
4020 Liège
Tel. +32 (0)4 342 27 60
Fax +32 (0)4 343 81 47
conseil.liege@ordredesarchitectes.be
- CONSEIL DU LUXEMBOURG
Avenue Général Patton 148
6700 Arlon
Tel. +32 (0)63 22 10 01
Fax +32 (0)63 23 20 36
conseil.luxembourg@ordredesarchitectes.be
- CONSEIL DU NAMUR
Résidence Paola
Avenue Gouverneur Bovesse 117 boîte 31
5100 Jambes
Tel. +32 (0)81 30 25 01
Fax +32 (0)81 30 76 23
conseil.namur@ordredesarchitectes.be

■ Franstalige Raad van Beroep

Quai des Ardennes 12
4020 Liège

■ Nationale Raad

Karthuizerstraat 19/4
1000 Brussel
Tel. +32 (0)2 627 88 10
Fax +32 (0)2 627 88 19
nationale.raad@cnoa-nroa.be

■ Colofon

Opmaak: Altera

BEELDMATERIAAL

o.a. met dank aan:

Mijn Huis Mijn Architect

ORDE VAN ARCHITECTEN
VLAAMSE RAAD

Tour & Taxis, Koninklijk Pakhuis ■ Havenlaan 86c bus 101, 1000 Brussel
Tel. 02 643 62 00 ■ Fax 02 643 62 19
info@ordevanarchitecten.be ■ www.architect.be

© Mei 2017 Orde van Architecten - Vlaamse Raad